

ĽADOVEŇ-JAHODNÍKY-TOMČANY: Most môže byť viac než len nadchod
STRED: „Tretia etapa“ odchádzania tlačiarň z centra mesta - asanácia
PODHÁJ-STRÁNE: Kruhový objazd rozkvitne zas, ale tentoraz trvalejšie
SEVER: Sánkarská sezóna sa skončila, ale problém zostal
KOŠÚTY: „Dúfam, že sa podarí dokončiť športový park“
ZÁTURČIE: Mostík ponad Turiec ako spojnica s areálom Pltníky
PRIEKOPA: „Žije sa tu dobre; a s poriadkom a zeleňou by sa mohlo ešte lepšie

Ďalšie kroky vedenia a zastupiteľstva smerom k vlastnej MHD Vrátia sa občania do mestských autobusov?

Minulý týždeň prerokovalo zastupiteľstvo správu o ďalších krokoch v budovaní Dopravného podniku mesta Martin (DPMM). Správa hovorí o vlastnom dopravnom podniku ako o záruke „lepšej spolupráce medzi mestom ako objednávatelom a spoločnosťou ako dopravcom, ako aj záruku flexibilnejšieho riešenia prípadných problémov“, a výhodou má byť „aj možnosť dôslednejšej kontroly zo strany mesta a aj skutočnosť, že Dopravný podnik mesta Martin, s. r. o., bude vykonávať dopravu novými autobusmi“.

Viacerí poslanci ostro kritizovali fakt, že pre takúto závažnú správu dostali v rozprave možnosť diskutovať len 3 minúty. M. Kalnický (klub Platforma) povedal: „Dva mesiace sme sa nestretli a prvým krokom je teraz procesný návrh obmedziť diskusiu na tri minúty... Prepásli ste najlepší čas a ak teraz budete nejaké pikle...“ Rovnaký názor mal aj M. Uherčík (SaS), ktorý pripomenul, že DPMM momentálne ešte nemá licenciu na prevádzkovanie MHD a že podľa jeho prieskumu u výrobcov tí sú schopní dodať nové autobusy do 4-8 mesiacov. Verejné obstarávanie pritom trvá v priemere 100

Martinsko-vrútocká cyklotrasa bude onedlho oficiálne otvorená, čaká sa na dokončenie mosta ponad Turiec. Foto: lch

dní. Viackrát odznela aj pripomienka, že poslancom stále nebola predložená koncepcia MHD v meste, systém jej liniek, záruky, že mestská MHD bude lepšia než doteraz.

Na finančnú stránku upozornil aj R. Gajdoš – že v r. 2021 sa plánuje strata z MHD vo výške 2 mil. 862 tisíc eur, ale k tomu ešte aj dosiaľ neuhradený doplatok 260 tisíc eur z roka 2020 – ale v rozpočte na tento rok je len 2 mil. Žia-

dal upraviť túto položku na reálnu potrebu. Ďalšou témou kritiky bola otázka depa pre DPMM, akým spôsobom chce mesto získať pre svoj dopravný podnik 130-150 zamestnancov (M. Kalnický), že je tu dôvodná obava, že celý proces prípravy MHD sa do konca tohto roka nestihne (M. Uherčík), že chýba jasný harmonogram krokov a odpočet, v akom štádiu prípravy sme (P. Buocik). R. Kollár odmietol kritiku, že sa

o MHD hovorí prvý raz, lebo podľa jeho slov, „táto problematika bola zaradená na zastupiteľstvo minimálne trikrát“. M. Kalnický upozornil i na to, že mesto sa pri riešení MHD vystavuje aj možným súdnym sporom. V najbližšom období má byť výber konateľa DPMM a pripravuje sa alternatívne riešenie umiestnenia depa.

Autor: (bk)

EDITORIÁL Informácie = demokracia

Mgr. MARTIN KALNICKÝ

Ako každé prirovnanie trochu kríva, tak aj taká super-stručná „definícia“, že

informácie = demokracia. Ide aj o to, aké informácie a akou formou. Naše MESTSKÉ NOVINY si už za tri roky získali ako zdroj informácií autoritu a dôveru. Preto aj teraz prinášame množstvo informácií o dianí v meste - vrátane mestského zastupiteľstva (ktoré sa konalo

po dvoch mesiacoch). A neselektujeme občanov na „dôveryhodných“ a tých „druhých“. Napriek tomu, že kto sledoval rokovanie v TV, asi neraz otváral ústa od úžasu, lebo niekedy sa zdá, že zastupiteľstvo nie je „o hovorení“, ale o „nehovorení“. No poslanci rozhodovali o vážnych veciach, preto o tom v MN nájdete

referát. Samozrejme, aj o dianí v mestských častiach, kde žijeme, aj o významných investičných akciách. A to aj v športe, ktorý stále zaujíma stovky a tisíce Martinčanov, vrátane detí a mládeže.

Vaše podnety a námety nám môžete poslať na email: redakcia@mestskenoviny.sk

Osobnosti

Zuzana Kronerová

herečka, pedagóg (*17. 4. 1952 Martin -) Ocenená v roku 2012 ako Čestný občan mesta Martin

Dcéra jedného z najvýznamnejších slovenských hercov Jozefa Krónera a Terézie Kronerovej-Hurbanovej. Rodina sa z Martina presťahovala do Bratislavy, keď mala štyri roky. V detstve jej rodičia nedovolili účinkovať ani v detskej dramatickej družine. Vyštudovala herectvo na VŠMU v Bratislave. V r. 1974 nastúpila do Divadla pre deti a mládež v Tmave, o päť rokov prešla na Novú scénu. Pôsobila v SND, hosťovala aj v pražskom Národnom divadle i v Radošinskom naivnom divadle. Jej domovskou scénou je od začiatku 90. rokov (od jeho vzniku) bratislavské Divadlo Astorka. V roku 2011 sa vrátila do Martina, keď v Národnom dome Slovenského komorného divadla hrala Violet Westonovú v hre August na konci Ameriky. Zo svojich začiatkov si najviac cení rozprávku Vymenená princezná, kde si zahrála s otcom. Je jednou z najvýraznejších hereckých osobností slovenského kultúrneho života. Získala množstvo ocenení, napr. Dosky, Cenu za najlepší ženský herecký výkon sezóny 1997, v r. 2001 Český lev – vo filme Divoké včely. V r. 2010 sa stala Slovenkou roka v kategórii Umenie a kultúra, v júni 2011 si na filmovom festivale Art Film Fest v Trenčíne prevzala ocenenie Hercova misia. V januári 2012 ju ocenili Krištáľovým krídlom za rok 2011 v kat. divadlo a audiovizuálne umenie. V r. 2012 získala cenu Krištáľové krídlo za postavu Violet Westonovej v hre August na konci Ameriky. Za postavu pani Mariky vo filme Červený kapitán dostala národnú filmovú cenu Slnko v sieti v kat. Najlepší ženský herecký výkon vo vedľajšej úlohe (2017). Jej filmografia predstavuje 42 postáv vo filmoch a TV inscenáciách, ďalšie v dabingu. Okrem toho je pedagógom na VŠMU.

Zdroj: osobnosti.sk, csfd.cz, rnd.sk, foto: R. Hüttner

Most na Ľadovni je opravený, čo ďalej?

Most je skoro zrekonštruovaný, schodište a pilier vľavo od stredu je ešte predmetom úvah

Most ponad Ul. N. Hejnej z Ľadovne II. na Ľadoveň III. je dôležitou spojnicou. Jeden z podporovateľov zásadného riešenia, poslanec MČ Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany Martin Kalnický, k nemu povedal:

Martin Kalnický

- Dlhé roky bola problémom rekonštrukcia mosta, potom presadenie mestských práv pri reklamovaní jej nekvality, až sa zrealizovala opakovaná

a dôsledná rekonštrukcia. Stálo to veľa peňazí mesto i našu mestskú časť. No zmyslom nebola len oprava mosta, ale využitie jeho potenciálu. Preto chceme dokončiť opravu sanáciu schodov na strane Ľadovne III. a potom aj postupne využiť most tak funkčne ako aj esteticky a riešiť aj celý priestor Ul. N. Hejnej. No most je téma, ktorej sa dlhodobo venuje najmä M. Lechan.

Martin Lechan

Mostom a jeho využitím sa dlhodobo zaoberá ďalší poslanec MČ, predseda komisie kultúry Martin Lechan.

- Samozrejme, sekundárne sa okrem spojnice dvoch častí Ľadovne -

sa pozeráme na most aj ako na vstupnú bránu na Ľadoveň. Vnímame ho ako celok, nielen samotný most, ale aj jeho okolie - či už plochy a ostrovčeky medzi cestami, či priláhlé obchodné prevádzky a pohostinstvá známe pod názvom „Most“. Preto vo mne už dlhšie rezonovala myšlienka - podme tam aj niečo urobiť - povedzme aj na bočných schodoch. Tých nápadov bolo a aj je viac - snečné hodiny, grafity, mural, farebne zladit', urobiť niečo s architektom...

Má to niekde inšpiráciu?

- Hovorí sa, že všetko už bolo vymyslené, treba to len preniesť, pretaviť a realizovať. Možno niekto príde s niečím úplne novým, fantáziou sa medzi nekladú. Chceme urobiť niečo, čo tu pár rokov vytrvá, takže musí to byť niečo nadčasové. Možno to bude súvisieť s modernou dobou, s mládežou v súvislosti s tanečnou školou a inými školami na Ľadovni.

Akým smerom sa uberajú námety na riešenie?

- Jeden z nápadov reaguje na to, že v Martine sa osvedčili veľkoplošné maľby vo verejnom priestore. Tie aj v čase pandémie dokážu vykúzliti úsmev na tvári, zamyslenie, kultúrne asociácie, a je to jedna z mála vecí, ktoré sa teraz dajú robiť. My s tým pracujeme. No ešte stále nie je celkom doriešená dilema, či schody pone-

chať, alebo ich odstrániť. Úlohou je dať tomu mostu myšlienku, formu, tvar, umelecký prvok. V súčasnosti je táto téma v stave odbornej diskusie a samozrejme, v určitej fáze zapojíme aj občanov. Nie je to ešte uzavreté a nemá to byť prvoplánové.

Výsledkom môže byť kombinácia maľby (muralu), hry svetla (napr. po každej strane po dva svetelné lúče, ktoré by tvorili pomyselnú bránu na Ľadoveň), až po to, že most môže mať určitú, premenlivú, farebnosť (nasvietime ho do modra deň autistov, pri Dňoch mesta do farieb mestskej vlajky...). Môže to byť kombinácia maľby s animáciou, premietanou projektorom podľa potreby. Už v minulosti som sa zaoberal myšlienkou, pripraviť tam napr. v spolupráci s 3. sektorom niečo ako susedská burza, blšák, zóna bez peňazí... Niekde proste začať, aj s malou akciou, no aby sa ľudia stretli a aby to nebol len priechod. Je tu starý, možno dvadsaťročný projekt urobiť na moste prevádzky typu Ponte Vecchio vo Florencii. Ľadoveň má viac potrieb, ktoré by sa možno dali v tomto priestore realizovať. Naším cieľom je nielen látať a opravovať, ale urobiť niečo, čo naše mesto kultúry oživí, čo ľuďom spríjemní a skultúrni prostredie. Je to na dlhú cestu, ale treba začať - a možno sa časom podarí aj nejaká tradícia malých podujatí. Treba myslieť dopredu.

Autor, foto: M. Beňadik

Pred nami je nová výzva pre kultúru a Martin

Martin neuspel v kandidatúre na titul Európske hlavné mesto kultúry 2026.

No to nie je dôvod resignovať. Naopak; je pred nami nová výzva: **Mesto kultúry Slovenska 2022.**

Nová koncepcia projektu, nový tím s ambíciou série nových kultúrnych, umeleckých a vzdelávacích podujatí a s ambíciou udržateľnosti.

Predpokladom je široká spolupráca - vaše návrhy, podnety, odporúčania,

skúsenosti... preto môžete poslať na adresu: vavrinkova@martin.sk. Viac informácií v budúcom vydaní MN.

Martin Lechan,
predseda komisie kultúry

Tretie „odchádzanie“ Neografie z centra mesta Osobnosti

Záber pre históriu - celý areál Neografie zo 40. rokov (vľavo - ESS) i zo 60.-80. rokov

Areál Tlačiarň SNP – neskôr znovu pod menom Neografia – sa budoval v 2 etapách v r. 1966–91 severne od Škultétyho ul. Súčasťou je výšková budova – nová dominanta územia, jej autorom boli: Ing. arch. Jozef Rovňák a Ing. Benedikt Fencík.

Pri výstavbe bol v r. 1984 zbúraný objekt Národnej tlačiarne – zo zbierok Slovákov postaveného sídla Kníhtlačiarneho účastinárskeho spolku. ÚHA vtedy pripravil návrh, ako pri výstavbe TSNP zachovať aspoň uličné priečelie KÚS-u, vstavané do nového objektu, existoval aj návrh výstavby TSNP so zachova-

ním budovy KÚS-u. Nestalo sa. Neografia, pôvodne postavená na „Dolmestí/Nížemestí“, sa postupne dostala do centra mesta a obkolesila ju bytová zástavba. Dodávateľia mali problémy s logistikou a boli tu aj problémy s ochranou životného prostredia. Počas hospodárskej krízy sa Neografia v r. 2011 snažila predať areál, aby mohla postaviť nový v Priekope (v r. 2012-13). Po určitých peripetiách sa areál dostal od stavebnej firmy do vlastníctva dnešného vlastníka ŽOS Vývoj, a.s., Vrútky. A ten koná. Časť objektov (severne od výškovej budovy a pozdĺž Thur-

zovej ul.) predal štátu pre potreby budúceho klientskeho centra štátnej správy.

Zvyšok sa niekoľko mesiacov postupne asanuje. Za veľkej pozornosti a neskrývaného smútku Martinčanov. Zaujímali sme sa preto o osud býv. tlačiarň.

Konateľ vlastníka (ŽOS - Vývoj, s.r.o.) Vítazoslav Moric ml. pre MN povedal: „Na riešenie celého areálu sa tvoria štúdie rôzneho typu, jestvujú najmenej tri. Zatiaľ ešte zvažujeme aj rozsah asanácií, aj určenie priestoru. Zamýšľame sa nad tým, čo by tam bolo najvhodnejšie.“

Autor, foto: M. Beňadik, archív

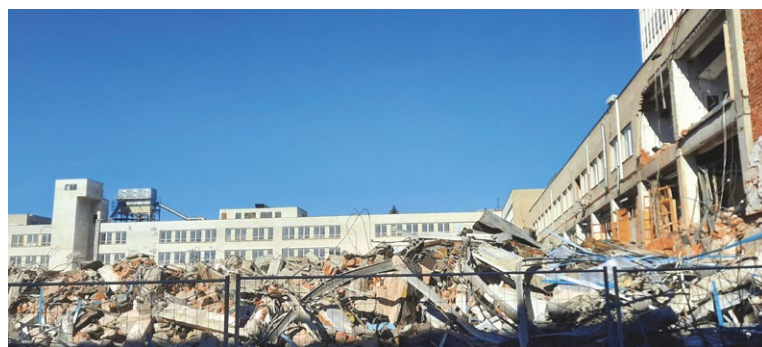
Arnošt Lány

lekár, vedec, pedagóg (*13. 6. 1914 Mošovce † 3. 5. 2005) Ocenený v roku 2004 ako Čestný občan mesta Martin Maturoval na gymnáziu v Kremnici. Promoval v r. 1938 na LF UK v Bratislave. Pracovať začal v Levoči, potom v Ružomberku. Od r. 1943 bol odb. asistentom na Rádiologickej klinike LF SU v Bratislave. Od r. 1946 pôsobil ako primár Röntgenologického odd. Martinskej nemocnice, bol zakladateľom onkológie v Martine. V prvých povojnových rokoch sa len v Martine ožarovali gynekologické nádory rtg. lúčmi, ale aj rádioterapiou. Od r. 1953 bol vedúcim Katedry rádiodiagnostiky Doškoľovacej inštitúcie v Trenčíne so sídlom v Martine (do 1967). V r. 1961 obhájil habilitačnú prácu a v r. roku 1967 na Karlovej univerzite v Prahe veľký doktorát lekárskeho DrSc. V r. 1967 prešiel zo zdravotníctva do služieb školstva a stal sa prednostom Rádiologickej kliniky MFN a vedúcim Katedry röntgenológie a rádiológie martinskej pobočky LF UK. Po zriadení angiografického pracoviska na klinike v Martine sa venoval hlavne angiografickej diagnostike aj gynekologických nádorov. Na zaslužený odpočinok odišiel v roku 1988. A. Lány bol emeritný profesor Jesseniovej LF UK v Martine, člen predsedníctva Vedeckej rady Povereníctva SNR pre zdravotníctvo, krajský odborník pre rádiodiagnostiku, predseda Slovenskej a striedavo aj Česko – slovenskej rádiologickej spoločnosti, člen redakčných rád, čestný člen medzinárodných odborných spoločností, držiteľ mnohých vyznamenaní a ocenení, univ. profesor, zodpovedný riešiteľ 7 výskumných úloh. Na svojom konte mal viac ako 220 prednášok a 100 vedeckých článkov doma i v zahraničí. Je autorom monografie *Periostózy v diagnostike kostných chorôb* a spoluautorom ďalších odborných publikácií.

Zdroj: szu.sk, foto: archív MB

Neografia zo Škultétyho ul. -jeseň 2020

To isté vo februári 2021 - vzadu časť priestorov budúceho klientskeho centra štátnej správy

Vľavo ev. škola v priestoroch z r. 1940-49, v strede zvyšok osobnej vrátnice.

Výšková dominanta - február 2021

Osobnosti

Lubomír Vajdička

režisér (* 28. mája 1944 Trenčín -)
V roku 2006 ocenený ako Čestný občan
Martina.

Narodil sa do rodiny ev. kňaza. Po potlačení SNP gestapo väznilo jeho otca a o malé deti sa starali príbuzní. Po preložení otca z Lubiny do Martina vyrastal na färe na Memorandovom nám. Ako synovi ev. farára mu komunistickí funkcionári v Martine nedovolili ísť na gymnázium v Martine, študoval preto na SPŠ elektrotechnickej v Bratislave. No od detstva ho to ťahalo k divadlu - hrával v pivnici Ev. zborového domu (vtedy ZK Stalinovec) bábkové divadlo, tajne chodil na predstavenia SKD v ZK. I na štúdium divadelnej vedy na VŠMU sa dostal až na druhýkrát. Roku 1962 totiž v rámci akcie „Ideológia“ nespravodlivo odsúdili jeho otca spolu s ďalšími ev. kňazmi. Namiesto štúdia musel L. Vajdička nastúpiť do zamestnania. Druhý pokus dostať sa na VŠMU už bol úspešný - vďaka prof. A. Bagara na čele školy i ďalším osobnostiam, ktoré neľahodili na kádrový pôvod, ale na talent. Na základe jeho réžii na býv. strednej škole a víťazstiev na celoštátnej súťaži mu Divadlo Slovenského národného povstania v Martine ponúklo ešte počas štúdia spoluprácu a od 1. júna 1968 tam aj nastúpil. V Martine pôsobil na plný úväzok 15 rokov. V rokoch 1983 a 1984 prijal pozvanie hosťovať ako režisér v pražskom Národnom divadle. V roku 1983 sa k tomu pridala ešte úväzok v SND v Bratislave. Okrem toho hosťoval postupne i na Novej scéne v Bratislave, v KBD v B. Bystrici, v ND v Brne a preložil viacero dramatických diel. Režiroval do 50 filmov a TV inscenácií, 22 divadelných inscenácií, na 12 mal podiel aj ako scenárista. Od r. 1986 pôsobí ako pedagóg na DF VŠMU, Katedra réžie a dramaturgie, 1991 docent, 1997 profesor, člen Vedeckej a umeleckej rady MŠU.

Zdroj: snd.sk, pametnaroda.cz, csfd.cz, foto: SND

Sánkarská sezóna sa síce skončila, ale problém zostal

Zimné radovánky na kopci nad atletickou dráhou. Foto: Róbert Tomčík

Zuzana Vonsová

**Sánkari verzus
atléti na Vý-
chodnej ul., to
je už opakujúci
sa problém.
Pre MN sa k tej-
to téme vyjad-
rila poslankyňa
mestskej časti
Sever Zuzana
Vonsová.**

„Sezóna sánkovania na kopci na Severe sa síce skončila, ale problém v nevyriešených pravidlách užívania tohto verejného priestranstva zostal.

To, ako dlho sa v zime na kopci pri Východnej ul. sánkuje, záleží každý rok na dobrej vôli Atletického klubu Martin, ktorý chce atletickú dráhu pod kopcom využívať na tréningy celoročne. Čiže aj v zimných mesiacoch - december, január, február. Keď napadne sneh, atléti ho pod kopcom ihneď odhrnú na dráhu tak, aby mohli pokračovať v tréningoch, čo v minulých rokoch spôsobilo, že sánkovaniu na kopci bol niekedy, bohužiaľ, aj predčasne koniec. Každý rok teda rojukujeme s atlémi, prosíme ich, aby sneh odhrňali tak, aby sánkovanie zostalo najdlhšie, ako sa dá, zachované.

Tento rok ohrozil sánkovanie aj fakt, že správcovia atletickej dráhy (v snahe zabrániť odliepaniu dráhy po okrajoch) vykopali okolo dráhy rigol - kanál. No ten obnažil betónový obrubník pod kopcom, čo sa stalo pre sánkarov nebezpečným. Občania nám hlásili, že sa im rozbili boby. Bežkári, ktorí sa spúšťali z kopca, sa sťažovali na nepríjemné pády. Dokonca, z dráhy

„Športu zdar a dobrým medziľudským vzťahom tiež!“

krivkajúc odišiel aj rekreačný bežec, ktorý nezbadal kanál a jeho členok si to odniesol. Keďže podnety od občanov na problémy okolo sánkovania sa za tie roky nakopili a každoročne sa opakujú, požiadala som vedenie mesta (primátora, viceprimátorov, prednostu) v mene rodičov s deťmi aj v mene verejnosti, ktorá veľmi rada využíva kopec na zimné športy, aby sme si aj s atlémi sadli za spoločný stôl a našli riešenie. Aby sme definitívne dali na papier dohodu, ako by atléti mali v zime odhrňovať dráhu, aby sánkovanie zostalo pre verejnosť čo najdlhšie zachované.

Tento rok sa opäť o bezpečné sánkovanie postaral hlavne Róbert Tomčík, ktorý svojpomocne, vždy keď bolo treba, nahŕňal množstvo snehu na odkrytý betónový obrubník pod kopcom, čo ho stálo veľa času aj trpezlivosti. No my sa predsa v zime nemôžeme donekonečna spoliehať len na jeho dobrú vôľu. Treba dať dohodu na papier a potom by ju mali aj všetky strany dodržiavať. A o to tu verejne veľmi pekne prosím všetkých zúčastnených, správcov dráhy a hlavne členov Atletického klubu Martin.

Dodávam, že pred tým, ako sa atletická dráha postavila, vedenie mesta občanom verejne prisľúbilo, že sánkovanie na Severe zostane zachované. Občania aj z tohto dôvodu spisali petíciu s 1600 podpismi, v ktorej bolo jednou z požiadaviek aj

zachovanie sánkovania na Severe. Ano, sánkuje sa, ale konkrétne aj mňa to vždy od Vianoc do roztopenia snehu stojí veľa času, úsilia aj pravidelného rokovania s atlémi, aby sa to, čo mesto pred rokmi sľúbilo, aj dodržalo.

Atletická dráha na Severe bola vybudovaná z financií na šport pre všetkých, čiže pôvodne mala slúžiť len pre širokú verejnosť. Ako však určite viete, v Martine máme veľmi úspešných trénerov atletiky, ktorí svojich zverencov doviedli ku skvelým úspechom na európskych aj svetových atletických podujatiach. A keďže atléti po predaji „starej“ atletickej dráhy za Sokolovňou nemali kde trénovať, začali využívať na svoje tréningy novopostavenú atletickú dráhu na Severe, čo však spôsobilo, že široká verejnosť už nemohla dráhu využívať naplno. No keďže máme v Martine takých úspešných atletických trénerov a ešte úspešnejších atléto, verejnosť atléto ustúpila a uspokojila sa s využívaním dráhy len v dopoludňajších a vo večerných hodinách. Ostatné hodiny s radosťou uvoľnila pre Atletický klub Martin.

Preto chceme aj týmto spôsobom veľmi pekne požiadať a poprosiť AK Martin, aj správcov dráhy, aby zasa oni na oplátku v zime, keď napadne na kopec nad dráhou sneh, aby mysleli aj na verejnosť. Aby dopriali rodinám s deťmi i mládeži na kopci sánkovanie (aj bežkovanie). A to najdlhšie, ako sa dá. Športu zdar a dobrým medziľudským vzťahom tiež!“ informovala MN poslankyňa MČ Sever Zuzana Vonsová.

Autor: (Fch)

Kruháč na Podháji ožije inak

Variety riešenia kruhového objazdu na Podháji (hore i dolu) sa môžu ďalej variovať

Jedna z mála kruhových križovatiek v Martine - na Podháji – je unikátna aj iným spôsobom. Každoročne bývala osadená kvetmi – letničkami. Krásny dojem kazila náročnosť údržby a každoročné obnovovanie – podľa nepotvrdených informácií v tisícoch eur. Kým dávnejší návrh martinskej záhradníckej firmy na iné, trvalé riešenie, nedostal podporu – teraz sa občianskeho podnetu ujali podhájski poslanci a riešenie je na svete. A nákup rastlín by mal stáť okolo 750 eur.

Predseda výboru mestskej časti Podhája-Stráne Tomáš Ignačák k tomu pre MN povedal:

„Finálny návrh riešenia výsadby na kruhovej križovatke máme hotový. Pôvodnú výsadbu letničiek nahradíme extenzívnou trvalkovou výsadbou. Riešenie prinesie najmä úsporu financií, pretože systém bude nastavený tak, že po vysadení sa budeme o rastliny intenzívnejšie starať a ďalej už budú rásť svojím vlastným

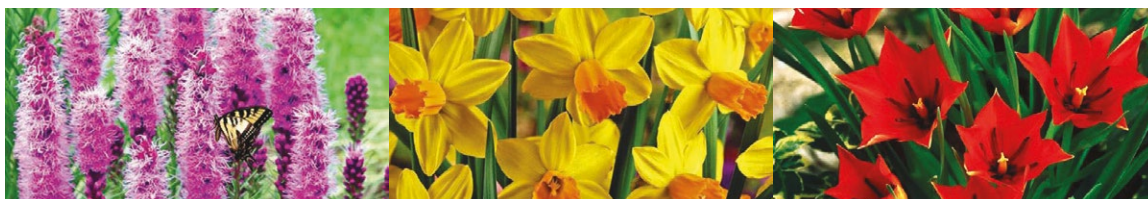
životom. Samozrejme, bude potrebná 2-3 krát ročne bežná údržba typu preplieť, zastrihnúť, dosádzať a pod. Ostáva nám ešte doladiť symbolickú tabuľu. Výsadba je naplánovaná na jar. Za spoluprácu ďakujem kolegom poslancom, pracovníkom z mestského úradu a Útvaru hlavného architekta, šikovnému autorovi návrhu a rovnako aj iniciátorovi prvotnej myšlienky, Martinčanovi Romanovi Adamjákovi. Verím, že to dobre dopadne a ľudí potešíme,“ uzatvára Tomáš Ignačák. – A keďže ide pre „cezpoľných“ o dôležitý orientačný bod za najnavštevovanejšou atrakciou Turca, čo sú momentálne Martinské hole a ferrata, tak máme v pláne aj osadenie vkusnej symbolickej tabule. Toto riešenie je momentálne odsúhlasené aj dopravným policajtom. (Smerom dolu zas môže orientovať turistu na centrum.)

„Nový“ kruháč mal prevažne dobrú odozvu aj na sociálnych sieťach. Napríklad: Alena Lena Kračmerová

to ocenila: „Veľmi dobrý nápad, konečne by sa mal začať Martin zobúdzat', aj takýmto spôsobom. To je výsledok práce poslanca, ktorý chodí s otvorenými očami, nehovoriac len o tejto akcii. Tomáš to na Podháji pekne našartoval. A čo tých ostatných 95% našich akože poslancov?“ Podobne Dušan Sopúšek: „V Žiline pri Váhostave je takýto kvetinový kruháč už dobrých pár rokov. Vidím ho z balkóna a môžem povedať, že je to krásna, vždy kvitne niečo iné. Práve začínajú červené tulipány... Údržba je dvakrát do roka, keď partička ženičiek hrabe lístie po sídliskách, prekopú aj tieto kruháče.“ A Patrik Charous: „Krásna, viac takýchto projektov v Martine...“

Samozrejme, ako o všetko poriadne, tobôž živé, sa bude treba aj o kruháč starať. No je to krok smerom k ľuďom a prírode. Viete si predstaviť inak napr. kilometrový stredový pás na Severe na Jilemnického ulici?

Autor: (bk), vizualizácia: Ing. M. Štiga – Green Architecture

Osobnosti

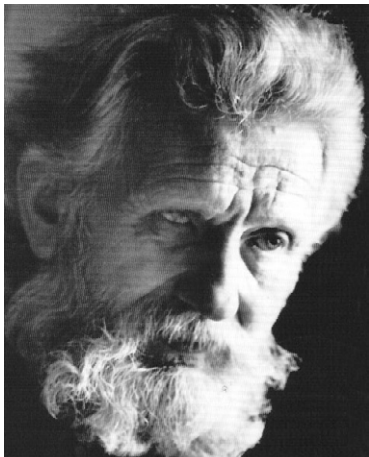

Barbora Bobul'ová

herečka (* 29. 4. 1974, Martin -)
Ocenená v r. 2005 ako Čestný občan Martina.

Je absolventkou Vysokiej školy múzických umení v Bratislave. V r. 1986 debutovala na televíznej obrazovke vo filmovej inscenácii Poľovačka na otca režiséra Romana Poláka. O dva roky neskôr sa predstavila vo filme Vlakári (réžia J. Lihosit). V r. 1993 účinkovala v psychologickej dráme Tanec lásky a smrti (réžia M. Kákoš) aj v rozprávke Nesmrteľná teta, kde stvárnila princeznú Pavlinku. V r. 1994 hrala v televíznej adaptácii poviedky Čierneho mních spisovateľa A. P. Čechova. V r. 1995 sa presťahovala do Talianska. O rok neskôr sa objavila v prvom talianskom filme Infiltrato. V r. 1997 účinkovala v talianskej filmovej dráme Il principe di Homburg. Film bol uvedený v súťažnej sekcii filmového festivalu v Cannes. V r. 2001 hrala vo filme Lásky a vojna, v r. 2005 sa predstavila v hlavnej úlohe filmu Cuore sacro, za ktorú dostala cenu Davida di Donatella (taliansku národnú cenu) a ocenenie Zlatá stuha od Národného zväzu talianskych filmových novinárov. O tri roky neskôr si zahrala priekopníčku vo svete módy Coco Chanel (2008) v rovnomennom filme. Išlo o jej prvý anglicky hovorený film, na ktorom pracovala spoločne so Shirley MacLainovou. K ďalším filmom B. Bobul'ovej patria napr. komédia La bellezza del somaro (Láska a facky, 2010), dve časti drámy Come un delfino (Ako delfin, 2011), mysteriózny thriller Il Siero della vanit (2004) alebo dráma Mirka (1999), kde si zahrala po boku G. Depardieua, F. Nera a V. Redgraveovej. Na filmovom festivale Art Film Fest (2013) v Trenčí. Tepliciach a Trenčíne, dostala ocenenie Hercova misia a cenu Modrého anjela za najlepší ženský herecký výkon vo filme Diváčka. Má aj talianske občianstvo, dve deti – Anitu Casale a Lea Casale. Patrí dnes v Taliansku k uznávaným herečkám.
Zdroj: csfd.cz, sk.wikipedia.org, artfilmfest.sk

Osobnosti

Ivan Kadlecik

spisovateľ, disident (* 8. 4. 1938 Modra - † 15. 7. 2014 Pukanec) Ocenený v r. 2008 ako Čestný občan Martina.

Narodil sa v rodine ev. farára. Štúdium slovenského a talianskeho jazyka absolvoval na FF UK v Bratislave (1961). Pracoval v archíve a ako novinár v denníku Pravda v Košiciach. Spolupracoval i s Východoslov. vydavateľstvom, podieľal sa na vzniku košického literárneho štvrťročníka Krok 66 a dvojmesačníka Krok 67, ktoré aj spoluredigoval. R. 1968 sa presťahoval do Martina, bol šéfredaktorom kultúrneho dvojtýždenníka Maticné čítanie, potom pracoval v Biografickom ústave Matice. Pre politické postoje ho r. 1971 prepustili a počas celého obdobia normalizácie nemohol publikovať. Najskôr žil s rodinou na chate v Ban. Studenci, od r. 1977 bol v Pukanci vedúcim Slovenskej knihy, v r. 1982 – 1990 aj organistom v ev. kostole. Od r. 1990 bol zamestnaný v Ústave slovenskej literatúry SAV v Bratislave. Od mája 2004 bol členom korešpondentom Bavorskej akadémie krásnych umení. I. Kadlecik už v 70. rokoch 20. storočia, v období normalizácie, odmietal konzumne orientovanú spoločnosť a zostal slobodným človekom. S jeho videním a vnútorným prežívaním tesne súvisí silne individualizovaný literárny jazyk a špecifická poetika. Nebol len kritikom minulého režimu, jeho odkaz má duchovný a intelektuálny potenciál.

Vo Vaculíkovej edícii Petlice vydal Reči z nižiny (1973) a Tvára a oslovenia (1974, 1990). Dobovú slovenskú realitu komentoval v Rapsódiách a miniatúrach. Esejistikú tvorbu sústredil v súboroch Hlavolamy (1995), Vlni ako dnes (1997), Žiť sa dá len autobiograficky (2004). Po novembri vydal dva literárnovedné zväzky a viac ako desať prozaických kníh. Za literárnu tvorbu získal Cenu D. Tatarku. **Zdroj: litcentrum.sk, kkbagala.sk, foto: Literárny archív SNK**

„Dúfam, že sa podarí dokončiť Šport park Pltníky“

Nová prístupová cesta k Šport parku Pltníky. Foto: I'ch

Ivan Bučko

Ivan Bučko kandidoval v komunálnych voľbách 2018 na poslanca za mestskú časť Košúty, ale nezvolili ho. MN mu položili niekoľko otázok.

Ako hodnotíte prvý polčas funkčného obdobia v Martine?

„Z pohľadu občana musím konštatovať, že za vyše dva roky nedošlo v meste k žiadnym výrazným zmenám. Mestský parlament a vedenie mesta nenaplnilo sľuby, ktoré prezentovali vo volebnej kampani. Osobné spory až nevráznosť medzi poslancami mnohokrát bránia prijímaniu rozhodnutí prospešných pre občanov. V poslednom roku začal fungovať valec účelovej väčšiny a mnohokrát aj dobré nápady nenájdu podporu, lebo prichádzajú z iného tábora. Svetlou výnimkou je začiatok výstavby športového parku Pltníky, vybudovanie atletického bežeckého okruhu a cyklotrasy do Vrútok. Dúfam, že sa okrem týchto investičných akcií, ktoré sa pripravovali niekoľko rokov, rozbehne v dohľadnom čase ďalšia výstavba športovísk hlavne pre rekreačných športovcov. Mrzí ma to, ale myslím si, že mesto už dávno stratilo punc centra kultúry a vzdelanosti. Mesto nemá žiadneho „ducha“, niečo čím by sa odlišovalo od iných miest. Keď prechádzam mnohými aj menšími mestami na Slovensku, vidím zmeny, rozvoj. V Martine ako keby zastal čas...“

Ste za realizáciu východného mestského okruhu?

„Východný okruh je pre mesto potrebný a škoda, že jeho realizácia je v nedohľadne. Samozrejme, že sa aj negatívnym spôsobom dotkne časti občanov – hlavne mestskej časti Košúty, ale pozitíva prevažuje. Dopravná situácia sa v centre mesta stáva čoraz viac komplikovanou a východný okruh je určite východisko.“

Je dobrým riešením postaviť v Košútoch parkovací dom?

„Je nereálne, aby v súčasnej dobe mohol každý parkovať pred svojím bydliskom. Zároveň by bol potrebný prieskum medzi občanmi, či by mali o takýto priestor záujem. V zahraničí sú vo väčších mestách vybudované zberné parkoviská. Je to jednoduchá ohradená plocha so zabezpečením monitorovania a stráženia. Sú to v porovnaní s parkovacím domom minimálne náklady. Podľa využitia takéhoto parkoviska, by sa mohlo uvažovať s vybudovaním parkovacieho domu.“

Košúty sa vlni „preslávili“ kauzou riaditeľka ZŠ s MŠ Hurbanova. Našťastie, situácia sa po novom výberovom konaní na riaditeľku upokojila. Ako to vnímate?

„Pre mnohých rodičov a učiteľov to bolo niekoľko mesačné traumatizujúce obdobie. Situácia vznikla len preto, že si zriadovateľ zaumienil prideliť „trafik“ pani poslankyni, bez ohľadu na jej odborné schopnosti, morálne a etické predpoklady. Celý problém

je v tom, že voľba riaditeľa školy je tajná, čo je nepochopiteľné v čase, keď verejne volíme sudcov, prokurátorov a pod. Ak by bola voľba verejná, k takejto situácii by pravdepodobne nedošlo. Nakoniec to škola prežila a dúfam, že sa táto aféra neprejaví vo výchovno-vzdelávacom procese.“

Dlhodobým problémom Košút je chýbajúca pobočka pošty. Čo vy na to?

„Je mi jasné, že pošta je štátna organizácia, na ktorej fungovanie nemá mesto dosah. Na druhej strane nechápem, ako je možné, že cca 10 tisíc ľudí je dlhodobo nútených navštevovať nedôstojné priestory pošty v mestskej časti Sever. Nechce sa mi veriť, že by sa nenašiel vhodnejší priestor, ktorý by ponúkol občanom poštové služby na úrovni dnešnej doby.“

Chýbajú tiež športoviská, pričom potenciál na to Košúty majú.

„Máte pravdu. Medzi panelákmi je veľa nevyužitých plôch, kde by sa mohli za minimálne náklady realizovať jednoduché športoviská. Tak isto si viem predstaviť bežecký okruh s prírodnými prekážkami niekde v okolí Attilovho hrobu. Dnes je veľa občanov, ktorí vyhládajú športové aktivity, ale nemajú vhodné priestory. Dúfam, že niekedy v budúcnosti sa podarí dokončiť Šport park Pltníky v takom rozsahu, ako bolo uvažované v štúdiu s množstvom aktivít hlavne pre deti a rekreačný šport.“

Žiaľ, pre „koronu“ sa zastavil športový život. Ako to ovplyvňuje chod MŠK Fomat, v ktorom pôsobíte ako podpredseda správnej rady?

„Nielen futbal, ale šport na výkonnostnej úrovni sa vplyvom pandémie úplne zastavil. Momentálne mládežnícke družstvá trénujú v online priestore, kde tréneri pre nich pripravujú tréningový proces. Dospelí trénujú individuálne. Pandémia spôsobila v športe značné škody, ktorých prekonanie bude trvať niekoľko mesiacov po čase, keď sa život ako-tak vráti do normálu. Predpokladám, že sa ani jarná časť súťaží nezačne a rozohraný ročník bude anulovaný.“

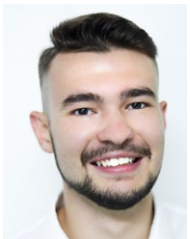
Autor: (I'ch)

Most cez Turiec ako spojnica s Pltníkmi

Osobnosti

Poloha premostenia lávky cez rieku Turiec pri Pltníkoch. Zdroj: ÚHA

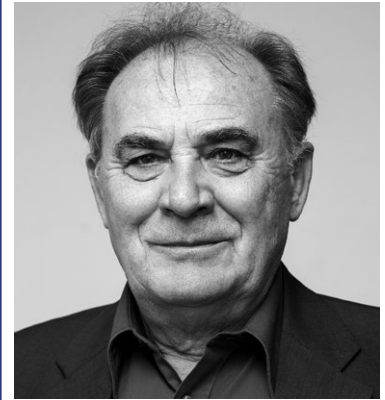
Čo všetko sa v Záturčí podarilo uskutočniť v ostatnom období? Ako to vyzerať s realizáciou oddychovej zóny, parku a vyhlídkovej veže? Čo by ešte tejto mestskej časti prospelo? – spýtali sa MN poslanca za MČ Záturčie Róberta Gajdoša.

„Pred tohtoročnou zimou bolo našou poslednou aktivitou maľovanie steny v Záturčí. Bola to škaredá posprejovaná stena tiahnuca sa pozdĺž hlavnej cesty v Záturčí. Vďaka žiakom a učiteľom zo Súkromnej základnej umeleckej školy v Záturčí sa nám podarilo premaľovať ju do krajších farieb. Chodte sa pozrieť (smiech). Na jar pokračujeme a ideme namaľovať aj stenu vedľa nej. Poslanec M. Uherčík to už dohodol s vlastníkom, takže sa už neviem dočkať ďalších návrhov našich žiakov. Musím povedať, že od nového roka sme začali celkom zhurta. Dali sme vypracovať projektovú dokumentáciu na nový most cez Turiec, chodník cez tzv. pole v Záturčí a na atletickú dráhu za základnou školou. V Záturčí funguje spolupráca, preto si každý poslanec zobral na starosť jeden z týchto projektov. Treba však povedať, že poslanec T. Zanovít vyrokovoľ a zabezpečil rekonštrukciu kultúrneho domu v Záturčí, ktorá práve prebieha. Je to najväčšia investičná akcia podobné-

ho druhu v Martine. Samozrejme to bola snaha presahujúca jedno volebné obdobie. Ja mám na starosti most cez Turiec. Momentálne sme dostali technické stanovisko od správcu toku. Ďalším krokom je výber projektanta. Ten bude prebiehať na základe ceny a odbornosti. Následne môže projektant začať pracovať na druhej fáze projektovej dokumentácie spolu s hydrotechnickým výpočtom. Paradoxom je, že športu v Záturčí asi najviac prospieja práve nové mosty cez Turiec. Pretože hneď na druhom brehu Turca sa nachádza všesportový areál Pltníky, kde tento rok postavia aj nový skatepark. Keď bude stáť nový most, sídlisko nebude od Pltníkov až také odrezané. Ešte sme v januári dali rozmiestniť 12 nových (žltých a modrých) kontajnerov na triedený odpad a vo februári 9 nových lavičiek na sedenie. Okrem toho ešte ďalšie drobnosti ako odstránenie padnutého stromu, výmena značky, oprava zničených lavičiek, basketbalového koša, zničeného mantinelu na umelom ihrisku a podobné drobnosti, ale to je bežná údržba. Ďalej, v minulom roku sme dali urobiť pre ľudí altánok medzi zmrzlinou a centrálnym detským ihriskom v Záturčí. Určite to však nestačí a budeme pracovať aj na oddychovej zóne pri vojenskej bytovke. Pozemky sme skultivovali a tento rok by tam mohol pribudnúť pekný chodník a lavičky. To však ešte nesľubujem, ešte sme o tom nerozhodli aj pre finančnú náročnosť projektov, ktoré som spomínal vyššie. Na čom však pracujeme, je prvé vyhradené venč-

visko pre psy v Martine. Na jeseň sme mali v Záturčí brigádu a vyčistili sme lesík pri škole. Na jeho mieste vznikne nové venčovisko. Chceme čo najviac využívať zdieľané investície. To znamená, že časť zaplatí MČ Záturčie a časť mesto Martin, prípadne iný právny subjekt. Vyhlídková veža nad Záturčím? Pozemok už máme, dostali sme ho ako dar. Pracujeme na tom s mojou manželkou v našom občianskom združení vo voľnom čase, pretože financovanie nebude zabezpečovať mesto. No a ako zlepšiť život v našej mestskej časti? Mám zozbieraný zoznam vyše 50 vecí, ktoré chceme urobiť. Zhruba polovica nápadov pochádza od občanov a polovica sú moje nápady. Na realizáciu všetkých by som potreboval minimálne 20 rokov, aj keby som na tom robil každý deň. Preto ich realizujeme postupne a dávame prednosť podnetom od ľudí. Napríklad, posledný podnet bola teraz vo februári čierna skládka odpadu. Už sme ju dali odstrániť. Ešte nás jedna pani kontaktovala s podnetom na lepšie označenie názvov ulíc v Záturčí. Na to sa chystáme v marci. V Záturčí postupujeme krok za krokom. Pre mňa je prioritou most cez Turiec. Na záver by som chcel poprosiť ľudí: v prípade, ak vám niečo prekáža, kontaktujte nás. Kontakty poslancov nájdete na stránke martin.sk, alebo píšete na zaturcie@martin.sk. Vopred ďakujeme za ochotu,“ uviedol pre MN poslanec za MČ Záturčie Róbert Gajdoš.

Autor: (fch)

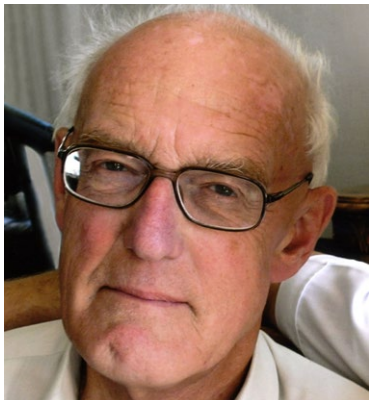
Vladimír Štefko

divadelný kritik, teatroológ, pedagóg (* 25. 2. 1942 Martin -) Ocenený v r. 2006 ako Čestný občan Martina.

Vyštudoval na Jedenást'ročnej strednej škole v Martine, 1960 – 65 žurnalistu na FF UK v Bratislave. R. 1959 – 60 redaktor Cieľa v Žiline, 1960 Čitateľa v Martine, 1964 – 69 Smeny, 1969 – 73 Čs. televízie v Bratislave, 1974 – 83 šéfredaktor Javiska, 1983 – 88 redaktor Nového slova, 1988 – 90 šéfredaktor Dialógu, 1990 – 94 ústredný riaditeľ Slov. rozhlasu, 1995 – 96 riaditeľ tlačového odboru Kancelárie prezidenta Slov. republiky a hovorca prezidenta, šéfredaktor časopisu Život, 1996–2018 pedagóg na VŠMU, v r. 1996 sa habilitoval na docenta, v roku 2004 získal titul profesora. Orientoval sa na divadlo, štúdie z dejín ochotníckeho a profesionálneho divadla, portréty umeleckých osobností. Autor mnohých teatrologických kníh, napr. i *Divadlo, ktoré vzniklo. Divadlo SNP v Martine 1944 – 1984*, *Naďa Hejná* (1986); *podieľal sa na tvorbe zborníkov Ctibor Filčík* (1996), *Prednášky o divadle I* (2004) a *Ivan Místrik* (2007), *Dejiny slovenskej drámy 20. storočia* (2012, s kol. autorov). Autor obsiahlych statí v zborníkoch, redaktor a scenárista publicistických filmov, autor televíznych scenárov (*Míza v uniforme*, *Medailón k sedemdesiatinám Hany Meličkovej* a i.). Desaťročia publikuje kritiky, recenzie a štúdie z dejín divadla v odborných časopisoch a dennej tlači, patrí k známym predstaviteľom generácie slovenských divadelných kritikov, ktorá sa od 2. polovice 50. rokov zaslúžila o prebojovanie náročných kritérií, oslobodzujúcich sa z totalitného ideologického diktátu. Venoval osobitnú a sústredenú pozornosť i divadelnému životu Martina a slovenskému ochotníckemu divadlu. Patril k tým, ktorí sa od začiatku 60. rokov zaslúžili o jeho prenikavý rast a vysokú úroveň.

Zdroj: litcentrum.sk, aict.sk, scenicka-zatva.sk, foto: P. Procházka

Osobnosti

Igor Thurzo

urbanista, ekolog, pamiatkar, kultúrny aktivista a publicista (*15.8.1933 Bratislava - † 17. februára 2014 tamže) Ocenený v r. 2014 ako Čestný občan Martina.

Bol potomkom radvanských prachárov, narodil sa v rodine JUDr. Fedora Thurzu a Kornélie, rod. Thurzovej. Študoval na gymnáziu A. Sládkoviča v B. Bystrici, potom na Fakulte architektúry a pozemného staviteľstva SVŠT v Bratislave. Od r. 1958 pracoval v B. Bystrici na Krajskom ústave pre projektovanie poľnohosp. a lesníckych stavieb, neskôr na Útvaru hl. architekta Bratislavy, v Ústave stavebníctva a architektúry SAV, v Urbione a Čs. stredisku pre životné prostredie. Projektovateľ administratívne budovy vo Zvolene, v Martine, Šamoríne a v Piešťanoch, pri vodnej nádrži Boleráz. Medzi jeho najvýznamnejšie práce patrí Územný plán veľkého územného celku Malá Fatra a Urbanistická štúdia osady Vlkolíncec, riešenie centra Martina. Spolupracoval aj na projekte urbanizácie Slovenska, ai. Je považovaný za priekopníka novodobého občianskeho aktivizmu na Slovensku za zdedené hodnoty v širokom zmysle slova, napr. pri veľkom spore o bratislavské Podhradie v 60. rokoch 20. stor., bol i členom petičného výboru *Za záchranu bratislavského PKO*. Mal mimoriadnu zásluhu na rozsiahlom a úspešnom zápase o záchranu historického centra Martina. Spoluorganizoval tri vedecké konferencie o Martine a bol prvým predsedom jeho Rady národnej kultúry. Publikoval okolo tisíc príspevkov, mnohé aj v Živote Turca. V r. 1994 vydal knihu „Ludová architektúra na Slovensku“, r. 2013 knihu *Martin a jeho genius loci*. V rokoch 1990–92 bol členom výboru MS.

Zdroj: ochranari.sk, matica.sk

V Priekope sa býva dobre; ale mohlo by sa aj omnoho lepšie

Ako vnímate zmeny v Priekope? Čo vám chýba či naopak, čo v Priekope oceňujete?

Mária Matiová, kolónia Hviezda: – Čo mi chýba? Tá krčma, čo tam bola, bola tam aj Pražienka. ☺ Proste nejaké prostredie, kde sa dá posedieť. A tu, kde sa rozprávame, na Kratinovej ul., a v okolí chýba niečo pre mamičky s deťmi – detská ihriská. No inak je tu vybavenosť dobrá. Na „Kolónke“ mi chýba lepšie spojenie MHD z konečnej do Martina. V pracovných dňoch ide autobus 5:10 a 5:25 a potom idú autobusy po hodine. Keď som chodila ráno do roboty, chodila som na 6:30 a spoj žiaden. Už sme zo tri razy pisali aj na SAD, ale nič. Ale čo je zas dobré, je tu veľa zelene a nie je tu taký „bordel“ ako v iných častiach mesta.

Jaroslav Facuna, Medňanského ul.:

- Nezdá sa mi, že by tu v Priekope čosi chýbalo. Bývam tu zo desať rokov a býva sa nám tu dobre.

Len tie cesty keby spravili, lebo sú polátané, rozbité... A keby častejšie vyberali kanalizačné vpuste a upravovali ich. Viem, že sa čosi robí, ale chcelo by to aj túto našu ulicu. Aj chodník v ďalšej časti rekonštruovali, ale tu pri vyústení na Kratinku je stále polátaný. Inak, pokiaľ ide o nejaké služby pre nás, seniorov, konkrétne my doma nie sme až takí nemožní, že by sme pocítili nejaký nedostatok služieb zo strany mesta. Iná vec sú informácie – aj dajú dopredu vedieť, keď sa čosi ide opravovať. No ktorí sú naši poslanci, ani neviem, ak vám mám pravdu povedať, ani ma to nezaujímá. Aj keď sme dali na schôdzi nejaké pripomienky napr. na tie cesty, je to zbytočné. Viem, že mesto má veľa problémov a sú asi aj prednejšie veci, ktoré treba spraviť.

Jarmila Janočková, Medňanského ul.:

- Býva sa tu pekne, bývam v domčeku môjho otca. Ja som sa sem vrátila po viac ako tridsiatich rokoch

z Košíc, Martin-Priekopa, to je taká väčšia dedinka. Vyrastala som tu, Priekopa je moja „srdcovka“. ☺

Keď človek príde naspäť po rokoch, už treba rátať, že došlo k zmenám, výstavbe ... ☺ Ale býva sa tu dobre, iba v kolóniách by trebalo trochu opraviť cesty a chodníky a dobre by bolo. Ľudia sú tu takí pokojnejší, uvoľnenejší. Je fakt, že odkedy som tu nebola, pristavilo sa tu viacero bytoviek, za obchodným centrom je to celé zastavané. Tá výstavba je pekná, len je to veľmi blok na bloku, blízko seba. Dalo by sa ísť aj do šírky či do dĺžky, smerom von z Priekopy. Ale chápem, ľudia pribúdajú... :) A zaujímalo by ma, či bude v Priekope stavať aj mesto nájomné byty. Nevieť ani, čo sa v Priekope chystá, nedostávam žiadne informácie. Trošku by sa mohol polepšiť aj Brantner, lebo niekedy buď neprídu vôbec, alebo neskôr, raz to raz to. Dajú harmonogram, ale niekedy nám tam trčí kontajner od rána do večera a neprídu. Posledne nám nevyviezli kuchynský odpad. Teraz to nebol taký problém, horšie to bude v lete.

M. N., Medňanského: - Mne sa tu býva dobre, som spokojný. Skôr ma hnevá tá situácia okolo, na Slovensku a vo svete. Ja tu bývam celý život, od chlapca, to je už päťdesiat rokov. Čo je tu problém, to je parkovanie. Nevieť, či ľudia budú ochotní platiť v parkovacom dome... Ale dalo by sa aj pred bytovkou – stačí rozšíriť existujúce parkovisko a zo päť miest by sa dalo urobiť.

Zuzana Schneiderová, Ul. J. Š.

Šikuru: - Po pätnástich rokoch som sa vrátila z Bratislavy do Priekopy a som sklamaná z toho, ako to tu vyzerá. Tu som vyrástla, neďaleko Ze-

lenej, bol tu kopec zelene, ľudia boli prívetivejší – dnes sa každý od vás aj odvráti, keď potrebujete pomoc. Dožadujeme sa, že potrebujeme urobiť niečo pre deti, tak sa niektorí otočia a ani nepočujú. Bolo by treba urobiť aj nejaké výbehy, venčisko pre psov, pribúda ich a vidíme, ako to po nich vyzerá. Chodníky sú zničené – včera som bola so synom na kolobežke, dvakrát spadol, naozaj je to zlé. A nielen čo sa týka zanedbanej zelene a parkovania, čo je tiež veľmi veľký problém, ale to je už v každom veľkom meste. Žiaľ, taký je trend, áut pribúda a parkovacích miest

je málo. No keby bolo viac možností, iné spôsoby prepravy, ľudia by to viac využívali. Keby bol napr. vlak-lokálka z Vrútok do Martina, ale pendlovala by častejšie, s viacerými zastávkami... Čítala som o príprave novej zastávky pri Fatre/Tulipe – ale všetko to ide strašne pomaly. Je to proces na niekoľko desiatok rokov, a už teraz by to veľmi pomohlo.

Naozaj som veľmi sklamaná, aj čo sa týka vybavenosti a dostupnosti služieb z mesta. Nekomunikuje sa vôbec. Len vďaka poslancovi S. Thomkovi som sa dozvedela o niektorých projektoch. Treba s ľuďmi viac komunikovať. Ja si nájdem, čo chcem, aj na stránke mesta – ale aj tá stránka mesta vyzerá na dnešnú dobu hrozne. Ťažko tam niečo hľadať. Najdôležitejšie veci by mali byť dostupnejšie, niekde v záhlaví, a nie že sa k tomu človek musí preklikávať cez XY krokov. Dnes je doba fakt veľmi rýchla a hľadať hodinu na počítači, aby som niečo našla, je skrátka problém.

Tunajšia zeleň je v hroznom stave. My sme sa v mali v Bratislave starali o zeleň sami, dokonca nám zo samosprávy dávali aj príspevky na rastliny. Mám s tým dobrú skúsenosť. Mali sme tam pekné skalky, všetko bolo čisté, sadili sme si rôzne bylinky, starali sme sa o to. Áno, dá sa to, ale tu – idem s malým na pieskovisko a musím zbierať odpadky po nešťastných mamičkách. Nemôžem predsa zabuchnúť dvere na byte a viac sa ma nič netýka; je to všetko o ľuďoch. Asi sa musia aj ľudia sami spamätať. Nadávajú na Bratislavu – ale tam to bolo inak. Tým, že sme tam boli krok od hraníc a ľudia videli, že v Rakúsku je všetko čisté, predzáhradky upravené. A to nie je len o tom, že mesto sa o to stará – nie, robia to sami ľudia. Áno, dostávajú úľavy na daniach, aby si to urobili. Ale všetko je o spôsobe života a myslenia ľudí.

S parkovacími domami sme mali v Bratislave tiež skúsenosti – vykrádali sa tam autá. Záleží na tom, ako to bude zariadené – či tam bude mať prístup hocikto, alebo či to bude prístupné na kartu a bude tam stála služba SBS. No dá sa riešiť parkovanie aj tak, aby sa nezničila všetka zeleň – podklad z vegetačných panelov a okolo úbytok zelene nahradiť vyvýšenými záhonmi s rastlinami. Stačí otvoriť oči a preniesť dobré veci k nám.

Autor, foto: M. Beňadik

Po dvoch mesiacoch znovu rokovalo zastupiteľstvo – bez verejnosti Vlastná MHD bude lepšia než doteraz?

Vo štvrtok 25. februára 2021 si malokto spomenul na udalosti pred 73 rokov, no v histórii mestskej hromadnej dopravy v Martine stojí zato zapísať si tento dátum. Poslanci urobili ďalšie kroky k vlastnej mestskej doprave od 1. 1. 2022 – ktoré časť zastupiteľov kritizuje ako neskoré. No rozhodnutia za milióny (či prinajmenšom státisíce) eur sa netýkali len MHD, ale aj verejného osvetlenia, rekonštrukcie pamiatok a výstavby športového areálu Pltníky.

Dopravný podnik mesta ako jediné riešenie

Zastupiteľstvo schválilo aj s podporou rady zvýšenie základného imania mestskej spoločnosti Dopravný podnik mesta Martin, s.r.o. (DPM) z 5000 na 30000 eur. Pre už založenú firmu už „beží“ výberové konanie na konateľ a zvýšenie základného imania je podmienkou, aby mohol konateľ robiť ďalšie nevyhnutné kroky. Poslanci dostali k dispozícii v podkladoch odhad ekonomických parametrov fungovania mestskeho dopravného podniku, prezentáciu možnosti využiť na pohon autobusov CNG (stlačený zemný plyn) a správu s odporúčaniami. Až priamo na rokovaní dostali stanovisko rady mesta, ktorá odporučila vziať správu na vedomie. (Podrobnejšie o MHD v samostatnom článku.)

Po dlhej a šťastí veľmi kritickej diskusii poslanci veľkou väčšinou hlasov vzali na vedomie správu R. Kollára a P. Kaplána (právnik mesta).

Verejné osvetlenie „mimo normy“

Zastupiteľstvo potom schválilo skoro jednomyselne informatívnu správu o návrhu riešenia rekonštrukcie a modernizácie verejného osvetlenia v Martine. Zároveň poverilo primátora mesta pokračovať v príprave podkladov pre verejné obstarávanie rekonštrukcie a modernizácie verejného osvetlenia, a to pomocou modelu financovania vo forme projektu verejno-súkromného partnerstva. Vlni 1. mája skončila pätnásťročná zmluva o modernizácii verejného osvetlenia, jeho údržbe a prevádzkovaní v Martine so spoločnosťou Brantner Slovakia. Odvtedy do konca tohto roka je prevádzkovaním

Sústava verejného osvetlenia je energeticky nehospodárna, morálne a technicky zastaraná, prevádzkovaná bez vyhovujúcich revízií a v rozpore s normou

osvetlenia poverená spoločnosť Brantner Fatra. Podľa auditu verejného osvetlenia (2019) je „súčasná sústava VO mesta Martin energeticky nehospodárna, morálne a technicky zastaraná, prevádzkovaná bez vyhovujúcich správ OPaOS a v rozpore s normou STN EN 13201 pre osvetlenie pozemných komunikácií.“

Budova advokátskej komory sa bude rekonštruovať aj v interiéroch - bude priestorom pre služby deťom a rodinám, advokátom - či bude reprezentačnou budovou mesta?

Nové osvetlenie za 12 miliónov eur

Tento audit navrhol i nevyhnutnú modernizáciu osvetlenia a rozdelil ju do 3 etáp na obdobie 15 -20 rokov. Prvá etapa by mala priniesť bezpečnú sústavu existujúceho VO odstránením predovšetkým havarijných stavov. Náklady tejto etapy sú cca 2 mil. eur. Druhá etapa má priniesť

energetickú efektívnosť a úsporu v spotrebe elektrickej energie. Súčasťou tejto etapy je výmena všetkých starých svietidiel za úsporné LED svietidlá, doplnenie nového riadiaceho modulu. Náklady tejto etapy majú byť cca 4 mil. eur a po nej by mala klesnúť spotreba elektrickej energie až o 50 %, čo v ročných nákladoch mesta za elektrickú energiu predstavuje úsporu cca 130 000 eur ročne. Napokon, tretia etapa má za úlohu zabezpečiť udržateľnosť funkčnej sústavy po dobu ďalších 20-25 rokov. Spočíva vo výmene starých stožiarov, výmene poruchových zemných káblov. Cena tejto etapy je cca 5-6 mil. eur.

Po výbere obstarávateľa a úspešnom verejnom obstarávaní sa bude zastupiteľstvo verejným osvetlením a schválením zmluvy zaoberať.

no-vzdelávacími potrebami, na ktoré podľa tohto nariadenia bude v r. 2021 mesto prispievať škôlkam zriadeným mestom 2832,40 eur/dieťa so ŠVVP na rok, kým deťom v súkromných a cirkevných MŠ len 2492,51 eur/dieťa so ŠVVP na rok.

Košútsky kruháč o krok k normálu

Naopak, po hladko schválených presunoch v rozpočte a zmene nariadenia o príspevku na deti v MŠ vyvolal väčšiu diskusiu návrh na nadobudnutie majetku do vlastníctva mesta Martin – dvoch pozemkov pod stavbou malej okružnej križovatky (MOK) od spoločnosti MILIANA, s. r. o., a návrh na budúce nadobudnutie majetku do vlastníctva mesta Martin - stavby MOK za 1 euro od firmy - QUEEN Investment, s. r. o., (obe personálne prepojené a so sídlom na rovnakej adrese v Nitre).

Ide tu o dva pozemky: prvý, na ktorom je umiestnená inžinierska stavba má 60 m², čo pri znalcom určenej cene 32,99 eur/m² znamená cenu pre mesto 1979,4 eur; druhý má výmeru 2005 m², čo je znalecká cena 66.144,95 eur. Podmienkou je, že riadna kúpna zmluva bude uzatvorená po znovuoobnovení právoplatného povolenia na užívanie stavby malej okružnej križovatky Košúty I. na štátnej ceste I/65.

Súčasná dopravná situácia na ceste I/65 v Košútoch nastala po výstavbe dvoch obchodných centier s vysokými nárokmi na dopravnú obslužnosť bez definitívneho dopravného napojenia na cestu I/65 – Jilemnického ul. Dopravné napojenie obchodných centier bolo povolené ako dočasné.

V novembri 2009 bola odovzdaná do užívania dočasná okružná križovatka s tým, že do októbra 2011 zabezpečí stavebník v spolupráci s mestom realizáciu trvalého riešenia križovatky. Platnosť dočasného užívania okružnej križovatky sa skončila v októbri 2016 – bez trvalého riešenia. Hrozí, že križovatka bude musieť byť uvedená do pôvodného stavu, čo by zrejme znamenalo dopravný kolaps v mestskej časti Košúty. Navyše, okružná križovatka súvisí aj s ďalšou výstavbou na Košútoch II. a s vyústením východného mestského okruhu, čo je zas vážna

Rozdielny prístup k deťom

Poslanci schválili bez diskusie dodatok č. 6 k VZN č. 116 o určení výšky finančných prostriedkov určených na mzdy a prevádzku na žiaka ZUŠ, poslucháča jazykovej školy, dieťa MŠ a dieťa školských zariadení, zriadených na území mesta Martin. Týka sa to detí so špeciálnymi výchov-

súvislosť s bytovou výstavbou na Severe, v Tomčanoch i s výstavbou novej Univerzitnej nemocnice. R. Gajdoš kritizoval toto riešenie ako príliš drahé, keďže podľa neho takto miesto rieši problém vlastníkov križovatky na štátnej, nie mestskej, ceste. Mesto sa, podľa neho, zaväzuje plniť zmluvu, ktorú iní partneri nedodržiavali. Naopak, viceprimátor R. Kollár to označil za jediné možné riešenie, pretože to považuje za problém mesta, jeho občanov. Za „nie dobré“ riešenie to označil aj primátor J. Danko, no súčasne to podporil ako pomoc občanom, ktorí by inak boli – po zrušení dočasnej okružnej križovatky - odrezaní od hlavnej cesty. Napokon bol zámer schválený, proti kúpe križovatky boli len poslanci: M. Kalnický, P. Buocik, S. Thomka a Z. Sekerková.

Pamiatkam peniaze i nový šat

Na území mesta máme 28 objektov so štatútom národnej kultúrnej pamiatky, no len 4 sú v majetku mesta (Národný cintorín, býv. Župný dom - Turčianska galéria, vila dr. J. Kohúta - detské rehabilitačné sanatórium a budova býv. Advokátskej komory – doteraz centrum Kamarát. Všetky už

prešli obnovou, v prípade Advokátskej komory sa pripravuje obnova interiérov a zmena účelu budovy, náklady rekonštrukcie majú byť cca 630 000 eur. Podobne v prípade vily dr. J. Kohúta sa pripravuje obnova interiéru ako 3. etapa rekonštrukcie.

Podpora športu i kultúre

Bez diskusie boli schválené viaceré nasledujúce správy. Mesto požiada o dotáciu z Fondu na podporu športu pre Šport park Pltníky II. (na zázemí tréningového areálu, areálové komunikácie a drobné športoviská, sadové úpravy) vo výške 595 883,47 eur (t.j. na 50% nákladov), zvyšok dofinancuje z rozpočtu. Schválené bolo aj ocenenie najlepších športovcov za rok 2020, správa o činnosti Rady primátora pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím, nákup pamätnej tabule genmjr. in mem. V. Žingora, čestného občana Martina, a poslanci vzali na vedomie zmeny na úrade – rozdelenie a posilnenie Odboru regionálneho rozvoja. V závere odznali rôzne informácie – napr. o iniciatíve občanov na verejnú zbierku na sochu sv. Martina, o snahe pripraviť projekt a súťažiť o titul Hlavné mesto kultúry Sloven-

Vlani odovzdal primátor J. Danko R. Žingorovi doklad o udelení čestného občianstva jeho otcovi gen. V. Žingorovi, teraz MsZ schválilo inštaláciu pamätného reliéfu V. Žingora

ska 2022 (v hlasovaní to poslanci podporili), o potrebe nájsť spôsob, ako seniorom nad 65 rokov doručiť respirátory (aby nemuseli po ne chodiť na úrad). Odznal aj návrh požiadať Generálnu prokuratúru overiť postup bývalého vedenia GP vo veci tzv. zmenky týkajúcej sa Martinských holí (návrh nedostal podporu). No odznala aj kritika

na neinformovanosť občanov aj v takých vážnych prípadoch, ako bol výpadok v dodávke elektriny v Priekepe či výpadok v dodávke teplej vody v Jahodníkoch, a požiadavka, aby sa ďalšie rokovania zastupiteľstva diali formou online konferencie (bez podpory).

Autor: (bk)

Rekonštrukcia prevádzkovej budovy v amfiteátri beží na plné obrátky

V amfiteátri bude CVČ Kamarát

Bežný okoloidúci toho v amfiteátri veľa nevidí, iba ak hľbu sutiny na ľavej strane a množstvo áut vpravo. No vnútri sa toho deje neúrekom. Bývalú prevádzkovú budovu amfiteátra, v posledných rokoch známu ako Posádkový dom armády, mesto prestavuje pre potreby nového sídla Centra voľného času (CVČ) Kamarát. Ten sa má sem už toto leto presťahovať z budovy býv. Advokátskej komory na Ul. A. Kmeťa.

No bude to výsledok dlhého a zložitého procesu.

Jeden z priestorov kedysi...

Advokátska komora prešla v posledných rokoch významnou rekonštrukciou exteriéru, a to zo zdrojov Ministerstva financií na údržbu a obnovu národných kultúrnych pamiatok. Pre ďalšiu etapu - obnovu interiéru – bolo nevyhnutné presťahovať CVČ Kamarát. Vedenie mesta Martin predložilo vlani v júni jediný návrh – pod časovým tlakom - presťahovať Kamaráta do súkromných priestorov Domu odborov Strojár. Poslanci ale toto dočasné riešenie neprijali a prišli s alternatívou sami. Na návrh poslancu S. Thomku mesto preverilo možnosť odložiť čerpanie finančných prostriedkov na rekonštrukciu býv. Advokátskej komory – a odpoveď z ministerstva bola kladná! Následne mestský úrad na žiadosť poslancov pripravil ekonomické podklady viacerých variant umiestnenia CVČ Kamarát a výsledkom bolo rozhodnutie zrekonštruovať prevádzkovú budovu v amfiteátri a v lete 2021 presťahovať Kamaráta tam. Pripomeňme si, ako hodnotil toto

Martin Kalnický

uznesenie vlani v júni poslanec M. Kalnický: „Nech je to akokoľvek vysoká čiastka (650000 eur na rekonštrukciu a následne ešte 300000 eur na rozšírenie parkoviska a 360000 na nadstavbu objektu v amfiteátri), bude to menej, než by sme dali za prenájom v Strojári, a odpadne jedno sťahovanie a ešte aj pod tlakom a narýchlo.“

Situačná správa

Stavbári nastúpili 27. januára a termín dokončenia majú do 65 dní. Budovu v amfiteátri rekonštruuje firma OB-Belstav z Čadce. Podľa informácií stavbyvedúceho Milana Smrečka tam robilo vo februári spočiatku do 40 ľudí. Búrili staré priečky a stavali nové z hľadiska potrieb Kamaráta, okrem murárov prerábali aj vodovodné, kúrenárske a elektro-rozvodny a vzduchotechniku, pripravujú aj prístavbu výťahu. Robilo sa naplno napriek mrazu.

Vnútri prevádzkovej budovy bude všetko inak...

V pondelok 1. marca mali už urobenú vzduchotechniku na 4. a 3. podlaží, robili na druhom a do konca týždňa by mali mať hotové aj 1. podlažie. No vzhľadom na viaceré práce, s ktorými projekt nepočítal, sa práce spomalili. Na stavbe robila len niečo viac než polovica z počtu zo začiatku februára. Spoluprácu hodnotí stavbyvedúci M. Smreček ako dobrú, no zdržanie 2-2,5 týždňa považuje za nepríjemné a stihnúť termín do konca mája bude podľa neho náročné.

Autor, foto: archív a (bk)

**DVA NAJVÄČŠIE
APARTMÁNY
V MESTE PRE
ŠTYRI OSOBY
140m²
89,90 € / noc**

WWW.VILLALADOVEN.SK

**PENZIÓN
ĽADOVEŇ**

**MILÍ ZÁKAZNÍCI,
O SKOROM OTVORENÍ
PENZIÓNU
VÁS BUDEME VČAS
INFORMOVAŤ.**

**ĎAKUJEME ZA VAŠU
PRIAZEŇ!**

VILLA CENTRUM

**650€
mesiac**

☎ 0949 012 341
✉ sprava@villacentrum.sk
🌐 www.villacentrum.sk

- ✓ Prenájom na **komplet zariadený apartmán s wifi**
- ✓ **TV so 75" obrazovkou, kuchyňa, WC a kúpeľňa s rohovou vaňou**
- ✓ **Parkovanie pre jedno auto priamo pri dome**

70. výročie perzekúcie Matice slovenskej a matičiarov

L. Novomeský na mimoriadnom VZ Matice slovenskej 14. novembra 1948 v Turči. Sv. Martine, vľavo akademik Jur Hronec, v r. 1945 - 54 spolupredseda MS

Pred sedemdesiatimi rokmi spustila Štátna bezpečnosť perzekúcie predstaviteľov a členov Matice slovenskej. Prenasledovanie vyvrcholilo zatknutím predsedu Matice Ladislava Novomeského v rámci vykonštruovanej politickej kampane, ktorá komunistickému režimu slúžila na boj proti tzv. slovenskému buržoáznemu nacionalizmu.

„Predsedu MS L. Novomeského obviňovali Gottwaldovi stúpenci z tzv. buržoázneho nacionalizmu. V atmosfére spoločenského strachu a vlny zatýkania ho v máji 1950 odvolali zo všetkých funkcií a 6. februára 1951 uväznili. V čase jeho vypočúvania a mučenia v Prahe popravili významného slovenského politika V. Clementisa, člena Výboru MS. Matica nezabúda na odkaz svojho predsedu L. Novomeského a ďalších nespravodlivo prenasledovaných matičiarov,“ uviedol predseda MS M. Gešper. Ako dodal, treba otvorene hovoriť aj o ľuďoch zodpovedných za mučenie a smrť politických väzňov: „Tieto monsterprocesy majú na svedomí špičky KSCĽ pod vedením K. Gottwalda, A. Zápotockého, V. Širokého a zvlášť ministra kultúry V. Kopeckého, ktorý mal ako hlavnú ideologickú úlohu likvidáciu Matice.“

Prenasledovanie matičiarov zo strany predovšetkým českých komunistov a ateistov sa začalo už v r. 1947. Rozbuškou bolo VZ MS na počesť 150. výročia narodenia prvého matičného predsedu a katolíckeho biskupa Š. Moyseša. Po ovládnutí Slovenska komunistami nasledovala likvidácia matičnej vedy a členského hnutia, zoštátnenie tlačiarne Neografia a personálne čistky. „L. Novomeský patrí medzi významné slovenské, československé i európske osobnosti kultúry, kultúrnej politiky, literárneho života a umenia, osobitne básnictva. Maticu slovenskú aj po druhej svetovej vojne označoval za strážcu a pestovateľa kultúrneho rozmachu slovenského národa.“ - priblížil docent Pavol Parenička zo Slovenského literárneho ústavu MS.

Veronika Grznárová,
hovorkyňa MS

Fotografi a filmári, pozor: AMFO a CINEAMA

Po roku sa záujemcovia o fotografiu môžu tešiť na ďalší v poradí už 49. ročník súťaže AMFO 2021 i ďalší ročník súťaže pre filmárov CINEAMA 2021. Garantom a vyhlasovateľom oboch súťaží je Národné osvetové centrum. Regionálne kolá organizačne zabezpečuje Turčianske kultúrne stredisko v Martine. Súťaž AMFO 2021 je určená pre všetkých amatérskych fotografov. Odporúčaná téma pre 49. ročník je: **RODINA**. Do súťaže sa prihlásite vyplnením elektronického formulára na stránke Národného osvetového centra: <https://www.nocka.sk/sutaze-a-prehliadky/amfo/>

Termín **uzávierky prihlášok a zber súťažných prác** do Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine je: **29. marec 2021**. Viac informácií nájdete na: <https://www.tks.sk/nezaradene/amfo-2021-prihlasenie-a-propozicie> V prípade otázok ohľadom **prihlasovania, zberu fotografií a zaslaníu fotografií do regionálneho kola súťaže: AMFO 2021** – prosím kontaktujte metodika pre fotografiu na e-mailovej adrese: vytvarnictvo@tks.sk Vyhodnotenie regionálneho kola súťaže sa uskutoční **22. apríla 2021 o 17. h.**

CINEAMA 2021 Po roku je tu i ďalší ročník súťaže, **CINEAMA 2021**. Súťaž je určená **pre všetkých amatérskych filmových tvorcov jednotlivcov, dvojíc, aj autorských kolektívov**. Do súťaže sa prihlásite vyplnením elektronického formulára na stránke Národného osvetového centra: <https://www.nocka.sk/sutaze-a-prehliadky/cineama/> **Uzávierka prihlášok a doručenia súťažných filmov** do Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine je: **15. marec 2021**. Viac informácií nájdete na: <https://www.tks.sk/nezaradene/cineama-2021/>

V prípade otázok ohľadom prihlasovania do regionálneho kola súťaže: **CINEAMA 2021** – prosím kontaktujte metodika pre filmovú tvorbu na e-mailovej adrese: vytvarnictvo@tks.sk. Vyhodnotenie a prehliadka filmov regionálneho kola súťaže sa uskutoční: **25. marca 2021 o 16. h.** V prípade pretrvávajúcej nepriaznivej epidemiologickej situácie bude termín vyhodnotenia oboch súťaží posunutý. O všetkých prípadných zmenách vás budeme určite včas informovať. Ďakujeme za trpezlivosť :) **Mgr. Michaela Konečná**

Výtvarné spektrum 2021

Turčianske kultúrne stredisko v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja vyhlasuje regionálne kolo súťaže: „**Výtvarné spektrum 2021**“. (Súťaž je určená **mládeži od 15 rokov a dospelým**.) Výtvarné spektrum je najprestížnejšou celoštátnou súťažou v oblasti neprofesionálnej výtvarnej tvorby na Slovensku, garantom celej súťaže je Národné osvetové centrum. Do súťaže sa prihlásite vyplnením

elektronického formulára na stránke Národného osvetového centra: <https://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit> **Uzávierka prihlášok a doručenia súťažných prác** do Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine je: **15. marec 2021**. Viac informácií: <https://www.tks.sk/nezaradene/vytvarne-spektrum-2021-prihlasenie-a-propozicie/>

resp. na mailovej adrese: vytvarnictvo@tks.sk. Vernisáž výstavy a odovzdávanie cien sa uskutoční **30. marca 2021 o 16. h.** v klubových priestoroch Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine. (V prípade pretrvávajúcej nepriaznivej epidemiologickej situácie bude termín vernisáže výstavy a vyhodnotenia súťaže posunutý.) **Autor: (pan), foto: TKS**

Ohlas občianky z Ľadovne

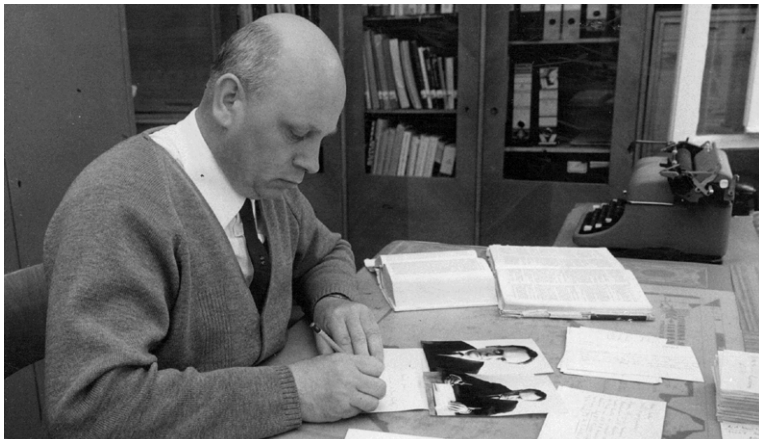
Vážení pán Kalnický, už dlhšie sa zapodievam myšlienkou, ako verejne poďakovať mládenčovi - starosvetsky povedané, lebo iste nemá ani 20 - ktorý sa iniciatívne venuje poriadku vo dvore panelákov

na Šípošovej č. 7. Volá sa Tomáš Kuba. - Najprv sa staral o pieskovisko, potom začal hrabať napadané lístie, zametať chodníky - až po schody z Jahodník. Naposledy poodstraňoval zarastenu trávu pri okrajoch chodníkov. Taký poriadok je v Martine málokde - ak niekde vôbec.

Vraj sa mu niektorí aj posmieávajú, že je blázon, keď to robí - len tak iniciatívne a zadarmo. Hovorila som s ním o tom, že ho chcem navrhnuť na takúto „mediálnu“ pochvalu a nechcel mi povedať svoje meno (vraj stačí, že vie, že mnohí ľudia to oceňujú), ale napokon mi ho predsa povedal. Nevie, či sa pri tom

nečervenal - lebo poctivo nosí rúško. Zvážte, či je to možné, za čo Vám vopred ďakujem. Nech si v novom roku čo najskôr povieme, že to máme za sebou a že sme to v zdraví prežili. A ďakujem za vaše poslancovanie - veľa úspechov žela **Viera Trancygierová**

Viliam Sokolík alebo Výtvarný autodidakt

Archivná fotografia dr. V. Sokolíka v pracovni

Pamätám si ten obraz z detstva. Bolo to pred dávnymi desaťročiami, kráčal som po dnešnej martinskej Štefánikovej ulici, po jej západnej strane – hore mestom, ako sa vtedy hovorievalo. Pred Národným domom, tam kde bývali v malom parku lavičky, sedeli dvaja mladí mužovia, ktorých som už poznal z martinského evanjelického kostola, Viliam Sokolík a Ivan Kučera, a veselo štebotali so svojimi mladučkými polovičkami. Tie úsmevy – radostný mladý smiech mi zostal dodnes v oku i v sluchu. Poznal som oboch, počúval som ich v kostole. Sokolíkovu kázeň, – jeho rodičov som poznal ako verných navštevovateľov chrámu. Kučerov hlasný spev pri organe, jeho rezolútny organ i spevokol. Na ulici Kučerove zasa úctivé pozdravy. „Služobník!“ – s úklonom – býval jeho pozdrav.

S Viliamom Sokolíkom som sa zblížil po jeho návrate z Tatier, kde mu odobrali štátny súhlas na duchovnú službu. Usadil sa u rodičov v Martine. So skupinou mladých ľudí, ku ktorým sa pripojil, sme tisíckrát prešli mestom a predebatovali mnohé vtedajšie témy. Nečudo, boli šesťdesiate roky, slobodnejšie časy, dýchalo sa navidomoči dobre, kvitli priateľstvá a rozdávali sa nádeje. Viliam Sokolík bol priateľský muž, veselý, vtipný. Mal zmysel pre mužný prejav, nosieval dôstojné zimné oblečenie a radostný letný slivkovo-modro-biely oblek. Sám o tom v knihe *Výtvarný autodidakt*, ktorá práve vyšla, napísal: „*Na čo som dbal bolo oblečenie, šaty, kabát aj v zimníku s fazónkou a bielou vreckovkou, chodiť vždy s klobúkom na hlave (v*

lete so slameným) a na jeseň baret. “ Jedným slovom „tip-top“! Neskôr sme sa stali kolegami v Matici slovenskej. Ja som sa porúčal bibliografickou cestou, on sa stal archivárom. Pracoval v Literárnom archíve Matice slovenskej. Údelom sa mu stal obrazový archív, ktorý pred desaťročiami budovala cieľavedomá archivárka Marietta Kucháriková. Viliam Sokolík prevzal po nej vedenie pracoviska. Pracoval s vášňou, sústredene, a za mnohé roky rozmnožil fond slovenských obrazov a fotografií i ďalších obrazových dokumentov. Svedčí o tom pozoruhodný rast obrazového katalógu. Slovensko vyrástlo ikonograficky.

Pamätám sa na prvú reč, ktorú som od neho počul. Týkala sa Národného domu, v ktorom dnes sídli Slovenské komorné divadlo. Nečudo, ak to bola práve táto téma. Veď Viliam Sokolík sa cez ňu dostal do širšieho povedomia spracovaním a vydaním známej publikácie *Z bojov o pokladnicu národnej kultúry: Knižnica Národného domu a Muzeálnej slovenskej spoločnosti*. Je to dielo dodnes živé. Téma Viliamovi „sadla“, patrila mu nielen ako Martinčanovi, rodom Vrúčanovi a Turčanovi zároveň, so silným vzťahom k národnej kultúre a duchovnosti, ale aj z dôvodov, ktoré by sme mohli označiť ako pietne. Možno je čitateľovi známe, možno nie, ale návrh na vybudovanie slovného martinského Národného domu podal v roku 1885 Sokolíkov menovec Andrej, martinický učiteľ, kantor, výborný pedagóg, predstaviteľ vtedajšieho slávneho turčiansko-sväto-martinského Slovenského spevokolu. Sokolíkov záujem o Národný dom a jeho inštalácie, Bibliotéku a Múzeum predovšetkým, smeroval k Andrejovi

Kmeťovi, váženému mužovi slovenského múzejníctva i knihovníctva. Sokolík v tejto oblasti oduševnelo pracoval. Zhromaždil a vydal zväzky korešpondencie Andreja Kmeťa s Ľudovítom V. Riznerom, učiteľom zo Zemianskeho Podhradca, fenomenálnym slovenským bibliografom. Čítanie korešpondenčných slovenských dejín, komentované Kmeťom a Riznerom, vzájomná výmena náhľadov a najmä nezištná výpomoc: katolík – nekatolík, luterán – neluterán, predstavuje skvelú učebnicu slovenskej solidarity, bez ktorej by Slovensko nebolo mohlo prekonať agóniu, do ktorej sa ju snažilo uvrhnúť vtedajšie Uhorsko.

A tak šiel život. Miloval Miloša Alexandra Bazovského. Videl jeho dielo v jeho ateliéri v Martine, v Trenčíne, navštívil jeho výstavy i trenčiansku galériu. Inšpiroval sa jeho dielom, prostou líniou. O Bazovskom napísal empatické dielo s názvom *Miloš Alexander Bazovský*. Sám som pred desaťročiami bol dostal od Viliama skicu – kópiu typickej bazovskovskej jednoduchej línie namalovanej na počesť krásnych hôr.

S každým svojim obrázkom prežil Viliam Sokolík pamätný – výnimočný čas. Nečudo, že svoje obrázky má uložené hlboko v pamäti. A preto o nich rozpráva a píše s radosťou. Nadšený autoikonograf vytvára jedinečný osobný ikonopis, v ktorom nájdeme rozprávanie o stovkách Sokolíkom zobrazených životných miestach i postatiach, počínajúc rodičmi, výjavmi z turčianskej krajiny, tých chrámov

výnimočných – aj vyššie spomínaného Ivana Kučeru pri hre na organ. Čitateľ sa so záujmom zastaví na viacerých miestach jeho knihy, aby si pohovoril či vypočul „Výtvarného autodidakta“. Zistí, ako miloval, kreslil jeho chrámy, synagógu rozborenú. Miloval a miluje prírodu, záhrady a skalky, obzvlášť tú rodinnú na Bottovej ulici v Martine, kde dodnes býva. Predstavte si snečník v záhrade a pod ním Viliama Sokolíka, štetec v ruke, kvitnú nádherné rododendróny, klematisy, sfarby jarnej, letnej i jesennej. Nádherný čas s úľubou, ktorú preňho vymyslel Hospodin. Áno, Viliam Sokolík je v nejednom odbore autodidakt – samouk. Ale jeho to nediskvalifikuje, pretože je predovšetkým profesionál, Historik, archivár, bibliograf, editor, budovateľ veľkej obrazovej databázy fotografií, výtvarných pamiatok i filmov. Dnes má 92 rokov a píše ako za mladí. Jasne si pamätá čas a časy. Nezapadá. Čo si možno želať viac? Čo je proti tomu taký štátny zákaz duchovnej služby? Jedno je isté. Hospodin má rád martinskú Bottovu ulicu. A hoci je neviditeľný, Viliam Sokolík práve vtedy uvidí v myslí Otčenáš, keď po nej Hospodin nečujne kráča. Modlitbu ticho v myslí zaspieva. Aby odpustil vinníkom viny. Veď aj jemu bolo odpustené.

(Miloš Kovačka o Viliamovi Sokolíkovi – 19.02.2019; uverejňujeme ako poctu Čestnému občanovi Martina V. Sokolíkovi, ktorý zomrel 24. januára 2021)

Foto: archív MS a mesta

Dr. V. Sokolík preberá ocenenie Čestný občan Martina

Pomôže „rytierom“ v play-off schválená mestská dotácia 50-tisíc eur, ktorá zatiaľ ešte neprišla?

Martinský odchovanec Jakub Čiger v drese Žiliny verus Martinčan Michal Dvořák (č. 49)

HK Martin sa pripravuje na vyvrcholenie sezóny 2020/2021 v Slovenskej hokejovej lige. „Rytieri“ sa posilnili o niekoľkých nových hráčov a po skončení základnej časti chcú byť úspešní v play-off. MN sa na túto tému porozprávali s riaditeľom klubu Milanom Murčekom.

Martin angažoval v predvečer uzávierky prestupového obdobia štyroch nových hokejistov. Prečo práve týchto?

- Brankár Filip Krasanovský (23 rokov) u nás už vlani krátko pôsobil, ale po minulej sezóne sme ho uvoľnili iba preto, že v aktuálnom ročníku SHL platí nové pravidlo (môžu chytať iba slovenskí gólmáni), čo ako český legionár nespĺňa. Potom si však vybavil slovenské občianstvo (jeho mama pochádza zo Slovenska). Keďže naši brankári mali kolísavé výkony, rozhodli sme sa posilniť tento post práve angažovaním Krasanovského, ktorý prišiel k nám na hosťovanie z extraligovej Detvy.

Juraj Cebák (38 rokov) obliekal martinský dres tiež na konci minulého ročníka (okrem toho aj v edícii 2005/2006), ale aktuálnu sezónu začal v Leviciach. Napriek tomu, že pre zranenie (zlomenina líčnej kosti) odohral teraz menej zápasov v SHL, znovu sme po ňom siahli a dohodli sme sa na ďalšej spolupráci. Dôvodom je, že našu defenzívu potrebujeme pred play-off vystužiť práve o „beka“ s extra-

ligovými skúsenosťami (2x majster Slovenska), ktorý má navyše aj dobré povahové vlastnosti a okamžite vie zapadnúť do kolektívu. Je to aktuálne o to viac, lebo nevieme, ako na tom bude po zranení kolena klubová ikona Ján Tabaček.

Roman Kukumberg (40 rokov) je takisto veľký rutinér; ktorý počas svojej bohatej kariéry zažil už všeličo (4-násobná účasť na MS, 3x majster Slovenska, víťaz KHL). Roman bude naším najskúsenejším hráčom a sľubujeme si od neho, že bude veľkým prínosom ofenzívny, podporí hernú činnosť v presilovkách, s ktorou máme trochu problém. Spolu s ním sme z Trnavy získali aj jeho útočnú dvojicu, šikovného ruského krídelníka Vladimíra Antonova (21 rokov). Hoci sa nám tým zvýši počet cudzincov v mužstve na sedem (traja Rusi, traja Česi, jeden Kanadčan), pričom v zápase môžu hrať len piati legionári, vôbec to neprekáža, aspoň budeme mať v play-off z čoho vyberať. Nie je na škodu mať širší káder; lebo môžu prísť zranenia, tresty a pod. Od všetkých posíl očakávame, že zvýšia konkurenciu v tíme a správne namotivujú aj domácich hráčov. Verím, že posilou budú aj ďalší dvaja noví hráči, ktorí pribudli do nášho mužstva vo februári tohto roku ešte pred príchodom spomínaného kvarteta – ruský obranca Alexander Šepelev (22 rokov), ktorý má na konte aj štart na MS „20“, a center Lukáš Toma (24 rokov).

V polovici decembra nastala v klube zmena na trénerskom poste. Prečo?

- Bolo to po zrelej úvahe. Keďže naše mužstvo malo dlhodobšie kolísavé výkony a neboli sme spokojní s predvedenou hrou, rozhodli sme sa to radikálne riešiť. Dovtedajšiemu hlavnému trénerovi Miroslavovi Mosnárovi sme sa poďakovali za vykonanú prácu a jeho nástupcom sa stal Miroslav Chudý (v tomto ročníku trénoval Michalovce a B. Bystricu, ale ako štvornásobný víťaz má veľké skúsenosti aj s druhou najvyššou súťažou), ktorý kedysi hrával za Martin a má veľmi kladný vzťah k nášmu klubu.

Po vzkriesení martinského hokeja je toto tretia sezóna HK Martin v druhej najvyššej súťaži. V porovnaní s tými predošlými, je teraz kvalita vyššia, alebo nie?

- Súťaž je veľmi vyrovnaná. Skoro každý účastník môže poraziť každého. Myslím si, že úroveň SHL išla oproti minulým rokom výrazne nahor. Svedčí o tom aj to, koľko kvalitných hráčov v nej účinkuje. Napr. v našom tíme je Rastó Špirko s reprezentačnými skúsenosťami. V súťaži pôsobí veľa extraligistov, ale aj legionárov, ktorí patria k lídrom svojich mužstiev. Táto vyrovnanosť a kvalita nás núti odhrať počas celej sezóny veľa ťažkých zápasov, čo je najlepšia príprava na vrchol sezóny v podobe vyradovacej časti. Škoda, že nemôžu byť na štadióne fanúšikovia, ktorí nám veľmi chýbajú. Napriek tomu cítíme ich podporu. Vážime si, že nestratili záujem o hokej a sledujú zápasy formou streamu na internete.

Play-off zdvihne oponu 10. marca. Bude cieľom Martina vyhrať SHL a postúpiť do extraligy?

- Play-off je ako keby nová súťaž, v ktorej ani víťaz základnej časti

nebude mať nič isté. Bude to zaujímavé a veľmi vyrovnané. Nečudoval by som sa, keby vo štvrtfinále nejaký tím druhej štvorky vypálil rybník jednému z favoritov. Verím, že nás nikto nenachytá na hruškách a postúpime do semifinále. Zložili sme káder tak, aby sme boli konkurencieschopní a mohli pomýšľať na najvyššie méty. Naším základným cieľom je vstúpiť do play-off z čo najlepšej východiskovej pozície, teda z 2. miesta (vedúcu Žilinu už nemôžeme ohroziť), čo je dôležité, lebo v play-off rozhodujú detaily a výhoda domáceho prostredia môže byť, napriek tomu, že sa hrá bez divákov, kľúčovým faktorom úspechu. Určite zabojujeme o to, aby sme sa dostali do finále, v ktorom je všetko možné. Vynasnažíme sa najväčšiemu aspirantovi na postup do extraligy Žiline prekaziť plány a postúpiť vyššie na jeho úkor.

Bude klub schopný aj finančne utiahnuť vysoké ambície?

- Snažíme sa hospodáriť tak, aby sme nevytvárali dlhy. Dostali sme určitú finančnú kompenzáciu zo SZLH, svojím dielom prispeli naši sponzori a mestské zastupiteľstvo nám odsúhlasilo dotáciu vo výške 50-tisíc eur. Okrem toho sme sa nedávno zapojili do výzvy ministerstva hospodárstva o finančný príspevok zo štátu (je to tzv. covidová pomoc), takže očakávame aj tieto peniaze. Myslím si, že finančne by sme mali túto sezónu zvládnuť.

**Autor: Eubomír Chochula
Foto: Radim Ziman**

Kanadský obranca HK Martin Andrew Perrot (č. 8) v dueli so Žilinou, za ktorú hrá aj bývalý martinský kapitán Marek Pacalaj (č. 74)

Čarovný svet skokov a piruet ako celoživotná láska

ME 2016 v Bratislave – zľava: Jozef Sabovčík, Ivan Jakubovič a Karol Divín

Ivan Jakubovič (narodený 21. decembra 1945 v Martine) je významná športová osobnosť Turca (krasokorčuľovanie – pretekár, funkcionár, hádzaná – hráč).

Mať v detstve „kanady“ bolo pre chlapcov kedysi dávno hotovým pokladom. Rodičia malého 11-ročného Ivana museli byť poriadne zaskočení, keď pri nákupe dal ich syn prednosť nehokejovým korčuľom s viacerými zúbkami na špičke. Vtedy určite netušili, že, urobiac synovi po vôli, odštartovali jeho obdivuhodnú cestu pretekára, organizátora, funkcionára, manažera a športového diplomata. Svoje prvé nesmelé krôčiky za budúcou celoživotnou láskou – krasokorčuľovaním, absolvoval na zamrznutom chodníku pred domom a čoskoro potom na prírodnom ľade na tenisových kurtoch pri Sokolovni v roku 1957.

Prvým úspechom mladého krasokorčuľarskeho nadšenca z prírodného ľadu bol zisk titulu majstra Slovenska v kategórii začiatčníci (1961) a následne opakovane zisk titulov majstra Stredoslovenského kraja III. a II. výkonnostnej triedy. „*Kde je vôľa, tam je cesta*“. V duchu tohto tvrdenia cestoval za lepšími tréningovými možnosťami na umelý a zastrešený ľad do Žiliny. Tam ukončil svoju kariéru krasokorčuľára súťažiaceho v kategórii tance na ľade v roku 1963. Po ukončení Fakulty telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave sa ku krasokorčuľovaniu opäť vrátil. Nastupujúci telocvikár na Strednej ekonomickej škole začínal ako tréner martinských krasokorčuľárov, neskôr ako rozhodca a funkcionár na rôznej úrovni. Hoci v tom čase

(1968) už bol aj v Martine umelý ľad, očakávané lepšie podmienky pre činnosť oddielu sa nedostavili. Keď ani počas niekoľkých rokov nedokázal ako predseda krasokorčuľarskeho oddielu vybojovať tréningové podmienky zodpovedajúce jeho predstavám, ukončil svoje pôsobenie v martinskom športe. Jeho láska k ľadu však zakrátko zvíťazila nad sklamaním a nenasplnených predstáv a ambícií. Cez aktivity rozhodcu sa čoskoro vrátil do čarovného sveta skokov a piruet. Stal sa z neho funkcionár na úrovni krajských a celoslovenských krasokorčuľarských orgánov a komisií. Koncom osemdesiatych rokov sa stredoškolský profesor Strednej zdravotníckej školy v Martine stal predsedom Stredoslovenského krajského krasokorčuľarskeho zväzu ČSZTV v Banskej Bystrici (a to i napriek tomu, že nebol politicky organizovaný).

Po novembri 1989 sa dostal na kandidátku Slovenského krasokorčuľarskeho zväzu a na mimoriadnej celoslovenskej konferencii v Banskej Bystrici (2. februára 1990) bol zvolený za jeho prvého predsedu. Stál na čele mnohých náročných a zodpovedných úloh – vypracovania nových stanov, usporiadania nových orgánov a komisií zväzu, finančného zabezpečenia činnosti oddielov a klubov a tiež vytvorenia a zabezpečenia slovenskej štátnej reprezentácie.

Počas svojho pôsobenia vo funkcii predsedu Slovenského krasokorčuľarskeho zväzu (SKrZ) sa podstatným spôsobom zaslúžil o mnohé vtedajšie úspechy nášho krasokorčuľovania. Stabilizovala sa členská a klubová základňa, podarilo sa prekonať nepriaznivý ekonomický dopad na šport po vzniku samostatnej SR.

Slovenská republika sa stala v júni 1993 riadnym členom Medzinárodnej korčuľarskej únie a na MS v Colorado Springs (1993) viala po prvý raz v histórii ISU slovenská zástava. Bol úspešným vyjednávateľom pri tvorbe zmluvy o „zániku a delení“ majetku po bývalom Československom krasokorčuľarskom zväze a významným organizátorom MS v krasokorčuľovaní v Prahe (1993), ktorých spoločným organizátorom bol Český a Slovenský krasokorčuľarsky zväz.

V roku 2001 stál Ivan Jakubovič na čele organizačného výboru mimoriadne vydatých majstrovstiev Európy v krasokorčuľovaní v Bratislave. Po ich úspešnom ukončení sa po 11 rokoch rozhodol ukončiť aj svoje pôsobenie vo funkcii predsedu Slovenského krasokorčuľarskeho zväzu. Dôvodom jeho rozhodnutia nebolo iba naplnenie takmer všetkých jeho cieľov v tejto funkcii, ale žiaľ aj zistenie, že pod maskou úsmevov a porozumenia tých najbližších spolupracovníkov bola nie raz pretvárika a závisť. No tak ako pred mnohými rokmi, aj teraz opäť zvíťazila nad horkosťou a sklamaním jeho neutíchajúca láska k tomuto športu. Po tom, čo ho oslovili jeho bývalé zverenkyne a pretekárky (spred štyridsiatich rokov), neodolal a v roku 2012 (ako 67-ročný) sa opäť vrátil v Martine k tomuto športu. Bol zvolený za predsedu Kraso klubu Martin, v ktorom odovzdáva svoje dlhoročné skúsenosti a pomáha v učení, ako vyrývať ďalšie nové ryhy na ľade na Podháji.

VRCHOLNÉ PODUJATIA

Ivan Jakubovič sa ako predseda SKrZ, resp. vedúci slovenskej výpravy zúčastnil viacerých vrcholných podujatí. **Majstrovstvá Európy:** 1992 Lausanne, 1993 Kodaň, 1995 Dortmund,

1996 Sofia, 1997 Paríž, 1998 Miláno, 1999 Praha, 2000 Viedeň, 2001 Bratislava (ako predseda organizačného výboru).

Majstrovstvá sveta: 1991 Mníchov (ako podpredseda ČSKZ), 1993 Praha (ako podpredseda organizačného výboru), 1994 Čiba, 1995 Birmingham, 1997 Lausanne, 1998 Minneapolis, 1991 Helsinki.

VYZNAMENANIA

Za svoju dlhoročnú prácu bol viackrát ocenený rôznymi vyznamenaniami: « Čestný odznak ČSZTV za prácu v telovýchovnom hnutí.

« Zlatý odznak Československého krasokorčuľarskeho zväzu (1993) za zásluhy o rozvoj ČSKZ.

« Zlatá plaketa „Za zásluhy o rozvoj krasokorčuľovania na Slovensku“ I. stupňa (1995).

« Zlatá plaketa SKrZ za organizáciu ME v krasokorčuľovaní v Bratislave (2001).

« Ďakovný list prezidenta ISU za výborné zvládnutie organizácie ME v krasokorčuľovaní (2001).

« Čestné členstvo Slovenského krasokorčuľarskeho zväzu (2012) za dlhoročnú zásluhnú prácu pre rozvoj krasokorčuľovania na Slovensku.

« Strieborný odznak SOV za výrazný prínos pre olympijské hnutie a šport (2016).

INÉ ŠPORTY

Hoci sa pre Ivana Jakuboviča stalo krasokorčuľovanie jeho celoživotnou láskou, v mladosti sa venoval aj iným športom: **tenis** – TJ Strojárne Martin (1959 – 1963), **gymnastika** SVŠ (1961 – 1964) a **hádzaná** (TJ Strojárne Martin (1962 – 1963) a TJ Slávia UK Bratislava (1965 – 1969).

Autor: Martin Ferencík

Foto: archív ij

Zimný štadión v Martine (2018) – prvé „medaily“ martinských krasokorčuľárov

„Prvá olympiáda je ako prvá láska“

Ivan Némethy vytvoril s týmto modelom čs. rekord v roku 1971

Martinčan Ivan Némethy sa už od roku 1967 venuje športovej strelbe. V tomto športe dosiahol celý rad úspechov na domácej i medzinárodnej scéne. Okrem iného získal striebornú medailu na majstrovstvách sveta, štartoval na dvoch olympiádach a na ďalších troch OH sa zúčastnil ako tréner. MESTSKÉ NOVINY urobili s týmto 74-ročným stále aktívnym športovcom nasledovnú abecedu.

A – AKO (a prečo športová strelba?): K športu ma inšpirovala kniha o českom atlétovi a vytrvalostnom bežcovi Emilovi Zátopkovi. Ako 13-ročný som začal behávať (vyskúšal som si aj športovú chôdzu), ale nemal som trénera a nevedlo to k nejakej výkonnostnejmu rastu. Pochopil som, že tadiaľto cesta nevedie a že nemám na to, aby som sa presadil v atletike. Sen, niečo v športe dosiahnuť, mi však zostal. Po vojenskej čine som si v zozname olympijských športov hľadal ten svoj, ktorému by som sa venoval. Ako som tak v tom zozname selektoval (najskôr som vyradil kolektívne športy, potom silové a ďalšie), vyšla mi z toho športová strelba. Svoj prvý tréning som absolvoval 1.

apríla 1967 v Martine. Tomuto športu som verný až doteraz.

B – BEH: Som šťastný, že som si vybral práve športovú strelbu. Bolo to jedno z mojich najlepších rozhodnutí v živote. Počas štúdia na priemyslovke som síce nečakane vyhral okresné kolo v behu (podarilo sa mi to vďaka výbornej taktike, ktorú som si zvolil, keď som videl, na akom teréne sa beží), ale v atletike by som dieru do sveta určite neurobil. Beh však mám rád ako doplnkový šport.

C – CIT: Cit pre strelbu je dôležitý, rovnako tak psychická odolnosť, aby sa pretekár pri strieľaní nenechal ovplyvniť okolím, aby to natrénované dokázal zužitkovať a čo najlepšie zvládol súťažnú záťaž. Lepšie predpoklady uspieť majú introverti.

D – DOMOV: Počas svojej kariéry som pôsobil nielen v Martine, ale aj v L. Mikuláši, B. Bystřici, Košiciach a Bratislave. Mojm domovom je však Martin, kde som sa narodil, vyrastal a kde bývam aj teraz. V Martine som spokojný, milujem tiež Slovensko.

E – EMÓCIE: Športová strelba bola viac rozšírená v Česku, kde sa nachádzalo aj strelecké centrum (Plzeň) a kde bolo veľa sústredení i pretekov. Konkurovať českým pretekárom nebolo ľahké. Z vlastnej skúsenosti môžem potvrdiť, že v bývalom Československu sme, my Slováci, mali ťažšie sa nominovať do federálnej reprezentácie. Keďže som sa rýchlo zlepšoval, bol som trňom v oku niektorým českým pretekárom. O to väčší pozor som si musel dávať na svoju zbraň. Stačilo si po poslednom tréningu pred súťažou nechať zbraň v šatni bez dozoru a už na nej nejaký „dobrák“ moholrobiť určité zásahy, napr. „preštelovať“ mieridlá a pod. Našťastie, počas tých 12 rokov, ako som bol súčasťou československého národného tímu, som ani raz nikomu nedal príležitosť, aby ma týmto spôsobom vytočil. Svoje emócie som si teda mohol udržať na uzde.

F – FUNKCIONÁR (a tréner): Stále som aktívny aj ako strelec, síce už len medzi „dinosaurami“. Popri tom sa už roky venujem aj funkcionárčeniu a trénerstvu. Trénerskú kvalifikáciu som si urobil na Karlovej univerzite v Prahe. Ako tréner som začal pôsobiť na športovej škole v Košiciach, potom som sa vrátil do Martina. Trénerstvo sa stalo mojm živobytím. Som zamestnancom Športového centra polície Bratislava, ale vysunuté pracovisko máme v Martine. Momentálne mám pod palcom dvoch zverencov. Jedného mladíka zo Spiš. N. Vsi (roč. narodenia 2002) a druhého skúseného matadora Pavla Koppa z Turca, s ktorým som bol trikrát na olympiáde.

G – GURMÁN: To asi narážate na moju aktuálnu postavu, že pekne priberám, čo?! Zistil som, že sa mi zrážajú nohavice okolo pásu. Nie je to len stravou, ale v mojom veku aj slabým pohybom. Nemôžem povedať, že by som mal rád brokolicu, ale keď je rozmixovaná v polievke, zjem ju. Oblubujem bežné slovenské jedlá, napr. bryndzové halušky, ale aj rezne. Viem, že by som mal vzhľadom na svoj vek upraviť svoj jedálniček, ale nedá sa mi to, lebo mi veľmi chutí mäso, klobásky a – keby

mala maďarská saláma krídla, nebolo by krajších vtákov na svete.

H – HRY: Olympijské hry, ktoré sa konajú len raz za štyri roky, sú pre športovcov vrcholom. Už len štartovať pod piatimi kruhmi je veľká česť a výzva. Byť súčasťou veľkej olympijskej rodiny, v tom epicentre športových odvetví, na to sa nezabúda. Účasť na olympijskom športovom festivale v pozícii pretekára a potom trénera zanechala vo mne obrovské zážitky. Veľmi si to vážim.

I – IDEÁLNY STRELEC: Z typologického hľadiska je na športovú strelbu veľmi vhodný sangvinik, ale aj melancholik a flegmatik. Naopak, cholerik sa na tento šport príliš nehodí, lebo je ako časovaná bomba, a keď ho niečo naštvie, všetci sú na vine, iba on nie. Ďalšie atribúty ako napr. či je stíhly, vyšší, svalnatejší, nehrajú až takú rolu. Dokonca ani vek nerozhoduje o úspechu. Skôr skúsenosti môžu byť ešte jazýčkom na váhach. Ak chce byť strelec úspešný na pretekoch, musí predtým absolvovať veľa tréningov, musí byť psychicky odolný. Záleží na tom, ako dokáže informácie v hlave spracovať, či má správne nastavené mieridlá, aký má v danom momente postoj, ako dýcha a pod.

J – JEHO (nesplnený sen): Ako som spomínal, športovať som začal preto, že ma nadchol príbeh legendárneho Emila Zátopka, ktorý na OH 1952 v Helsinkách získal tri zlaté medaily

Športová strelba ako koníček i zamestnanie

I. Némethy pri svojej práci v pozícii trénera

(jedno zlato ešte aj na OH 1948 – pozn. red.). Mojou túžbou bolo štartovať na olympiáde a získať tam cenný kov. Žiaľ, sen o olympijskej medaile sa mi nespľnil.

K – KANADA (OH 1976): V minulosti platili iné nominačné kritéria štartu na OH. Teraz musíte získať miestenku („kvóta plac“), t. j. uspieť na MS, ME alebo na pretekoch Svetového pohára, ale v 70. rokoch stačilo byť najlepším v republike. Z domácich a zahraničných súťaží sa urobil národný rebríček, na základe ktorého sa určila nominácia. Nechcem to špeciálne zdôrazňovať, ale ak som chcel uspieť ako Slováč, musel som byť prvý alebo druhý v rebríčku. A to sa mi darilo. Splnil som olympijské kritériá, kvalifikoval som sa na OH do Montrealu, kde som v disciplíne ľubovoľná pištoľ obsadil 14. miesto.

L – ĽUBOVOĽNÁ PIŠTOĽ: V časoch mojej aktívnej činnosti boli na OH len dve disciplíny, ľubovoľná pištoľ a rýchlopalná pištoľ. Vzduchová pištoľ sa do olympijského programu dostala až neskôr. Viac mi išla ľubovoľná pištoľ, ktorá je najmenej náročná na prostredie. Som sklamaný, že práve táto disciplína, ku ktorej má bližšie aj Paľo Kopp, vypadla z olympiády a nebude na OH v Tokiu.

M – MOSKVA (OH 1980): Na týchto Hrách som zúročil skúsenosti nielen z predošlej olympiády, ale aj z iných významných medzinárodných po-

dujati, ako sú MS, ME a SP. Na moskovskej olympiáde som v ľubovoľnej pištoľi skončil trinásty, čo v silnej a vyrovnanej konkurencii nebol zlý výsledok, ale vtedy sa v Československu považovalo za úspech len umiestnenie do 6. priečky. Mohol som dopadnúť lepšie, mal som výborné výsledky v sezóne, ale týždeň pred odchodom na OH som musel počas sústredenia v Plzni zvládnuť tri kontrolné strelecké testy, čo nebolo ideálne. Ale čo som mal robiť? Nadriadený by mi povedal: „Nepáči sa ti, mám zavolať do Prahy, že nechceš plniť príkazy?“ Žiaľ, do Moskvy som prišiel pretiažený, čo sa odzrkadlilo na mojom výsledku. Viac mi v srdci ostali OH v Montreale. Prvá olympiáda je ako prvá láska.

N – NOSTALGIA: Ak porovnáam minulosť so súčasnosťou, podpora je podobná, ale v minulosti štát viac financoval šport. Nebol problém s počtom nábojov, ktoré sme mohli vystrieľať, kým teraz sa v tomto smere kalkuluje prísnejšie. Na druhej strane, v minulosti sme používali zbrane ruskej výroby, kde bolo potrebné dopasovávať súčiastky, na rozdiel od zbraní zo Západu, pri ktorých bola stopercentná vymeniteľnosť súčiastok.

O – OLYMPIÁDY (v pozícii trénera): Všetky tri olympiády, ktoré som absolvoval ako tréner Pavla Koppa, boli po organizačnej i športovej stránke na vysokej úrovni. V Pekingu (2008) potvrdil Paľo veľmi dobrú formu, prebojoval sa do finále a napokon si vystrieľal 5. miesto v ľubovoľnej pištoľi. V Londýne (2012) to bolo o niečo slabšie, na čo malo vplyv to, že nebol v najlepšej pohode. Vynahradil si to v Riu de Janeiro (2016), v ktorom sa znova prebojoval do finále (7. miesto).

P – PAVOL KOPP: S Paľom spolupracujem od roku 1996. Poznám ho veľmi dobre, rozumieme si aj ľudsky, vychádzame spolu po každej stránke a doteraz medzi nami nenastala žiadna ponorková nemoc. Paľo je veľký profesionál. Som rád, že mu môžem robiť osobného trénera už tak dlho. Svoj prvý veľký úspech dosiahol v roku 1998, keď sa stal juniorským majstrom sveta. Postupne pribúdali ďalšie úspechy, vrátane tých olympijských.

So svojim zverencom Pavlom Koppom na OH v Riu

R – RODINA: Moja dcéra Katarína (roč. narodenia 1975) si vyskúšala športovú strelbu a pod mojim vedením získala striebornú medailu na ME ako juniorka. Momentálne už tento šport nerobí a vo voľnom čase (je vydatá, žije pri Brne a pracuje ako psychologička) sa venuje lukostrelbe.

Š – ŠTÝL ŽIVOTA: Preferujem športový životný štýl. Najmä odvtedy, ako som sa zamiloval do športovej strelby. A drží ma to dodnes.

T – TOKIO (OH 2020): Test dejiska OH v športových disciplínach bude len pre domácich japonských pretekárov, lebo stále existujú tie strašidlá v podobe covidu, takže zahraniční pretekári sa tam nedostanú. Paľo sa ešte môže nominovať na OH, musí však získať miestenku, čo nebude jednoduché. Vlani v máji mali byť preteky v Plzni, na ktorých o tú miestenku mohol zabojovať, ale tie napokon zrušili a potom o rok presunuli olympiádu v Tokiu. Pre pandémiu teraz v roku 2021 zrušili aj ME vo vzduchovej pištoľi. Dúfam, že k letným ME v gulových zbraniach pripoja aj ME vo vzduchovej pištoľi, kde bude šanca si olympijskú miestenku vystrieľať.

U – ÚSPECHY: Už som uviedol svoje 13. a 14. miesto na OH v ľubovoľnej pištoľi. Okrem toho som na MS jednotlivcov získal striebornú medailu vo Švajčiarsku (1974). Som držiteľom medailí aj ako člen družstva na MS a ME. Stal som sa 69-násobným majstrom Slovenska

v športovej strelbe a 5-násobným majstrom Československa.

V – VÝKONNOSŤ: Kvalitu dosiahnete systematickou a poctivou prípravou (aj doplnkové športy ako behanie, posilňovanie, suchý tréning doma a ostrý tréning na strelnici). Samozrejme, všetko treba robiť s mierou. Musíte vedieť správne naordinovať, kedy a koľko treba strieľať, aby to nebolo kontraproduktívne.

Z – ZDRAVIE: Recept na dlhovekosť? Pravidelne rehabilitačné pobyty v kúpeľoch mali na mňa blahodarný vplyv. Športujem celý svoj život a ešte ako 60-ročný som rekreačne behával. K utužovaniu zdravia patrí okrem športu aj pozitívne myslenie. Vždy som bol optimista. Želám všetkým hlavne zdravie, aby sa nám podarilo vírus odohnať.

Autor: Ľubomír Chochula
Foto: archív IN

Na EMG Torino 2019 (4x zlato a 1x striebro)

Turčiansky pištoliar zbrane nezložil, pokúsi sa o štvrtú účasť na OH

Zamieri Pavol Kopp na olympiádu do Tokia?

Športový strelec Pavol Kopp (42 rokov) ešte má určitú šancu prebojovať sa na tokijskú olympiádu, ktorá by sa mala uskutočniť v lete tohto roka. MN položili slovenskému reprezentantovi v športovej strelbe, trojnásobnému olympijskému účastníkovi a martinskému rodákovi niekoľko otázok.

Aký máš športový režim v tomto ťažkom období, ktoré nepraje ani športu?

- Napriek všetkému, čo sa deje, snažím sa pripravovať, ako sa len dá. Našťastie, môžem chodiť do prírody, čo aj využívam. Bývam vo Vrcku, v peknom prostredí v horách, kde mám na to dobré možnosti. Takže z hľadiska kondičnej prípravy je to v pohode. Okrem toho cvičím, sú to špeciálne cviky vhodné pre strelca. Čo sa týka streleckej prípravy, som rád, že nám umožnili trénovať na strelnici v Martine, nakoľko je to moja práca (som zamestnancom Športového centra polície), pričom trénujem aj doma. Keď sa oteplí, bude sa dať strieľať už aj vonku.

Ako často absolvuješ strelecký tréning?

- Štyrikrát týždenne. Preteky sú na 60 výstrelov plus nejaký

„Mojím cieľom zostáva, kým existuje nádej, pokúsiť sa získať olympijskú miestenku vo vzduchovej pištoli. No nebude to jednoduché. Veľa kvalitných európskych strelcov sa bude usilovať o to isté, čo ja. Očakávam veľký boj.“

nástrel, preto na jednom tréningu vystrielam od 60 do 100 výstrelov, niekedy aj viac, ak trénujem dvojčázovo. Vždy sme to smerovali podľa pretekov. Teraz mali byť majstrovstvá Európy v strelbe zo vzduchových zbraní vo Fínsku (26. februára až 6. marca), čo by bolo zároveň kvalifikáciou na OH v Tokiu (pre starý kontinent je ešte k dispozícii jedna miestenka), ale tento šampionát, žiaľ, pre pandémiu koronavírusu zrušili, resp. možno ho ešte presunú na iný termín. Čakáme, čo bude, ako sa situácia vyvinie, či sa ME vo vzduchovej pištoli neuskutočnia koncom mája v Chorvátsku spoločne s ME v guľových zbraniach. Potom by som tam štartoval aj vo vzduchovej aj v ľubovoľnej

pištoli. Momentálne sa snažím udržiavať v streleckej, fyzickej i psychickej pohode.

Strelec potrebuje mať dobrú psychiku. Ako ju posilňuješ?

- Psychika je naozaj pre strelca veľmi dôležitá, túto stránku netreba zanedbávať. Keď mám voľný čas, som v prírode, veľmi mi pomáha, keď vybehnem do hory. Mimochodom, poľovníctvo je môj veľký koníček. Už som raz celú zimnú sezónu vypustil, bolo to po olympiáde v Londýne (2012). Vtedy som si psychicky dobre oddýchol, vyčistil som si hlavu a potom som mal o to väčšiu chuť súťažiť. Aktuálne je to niečo podobné, lebo preteky nie sú, takže mám viac času na údržbu zbraní, relax, pobyt v prírode a pod.

V ľubovoľnej pištoli si lepší ako vo vzduchovej. Prečo ti viac vyhovuje táto disciplína?

- Neviem. Neriešim to, je to skrátka tak, viac mi sedí ľubovoľná pištoľ, v ktorej som bol dvakrát v olympijskom finále. Na OH 2008 v Pekingu som skončil piaty a na OH 2016 v Riu de Janeiro siedmy. Či sa nedalo dosiahnuť viac? Samozrejme, každý pokazený výstrel mrzí, ale ja som spokojný. Všetko je tak, ako má byť. Škoda, že moja obľúbená disciplína vypadla z olympijského programu a v Tokiu už nebude súčasťou Hier. Chtiac-nechtiac som musel akceptovať toto rozhodnutie Medzinárodného olympijského výboru. Mojím cieľom zostáva, kým existuje nádej, pokúsiť sa získať olympijskú miestenku vo vzduchovej pištoli. No nebude to jednoduché. Veľa kvalitných európskych strelcov sa bude usilovať o to isté, čo ja. Očakávam veľký boj. Ak by sa ME predsa len pre pandémiu neuskutočnili, predstavitelia Európskej streleckej federácie (ESC) informovali, že z hľadiska nominácie na OH bude rozhodujúce postavenie v európskom rebríčku. Inak, budem sa chcieť presadiť aj na veľkých šampionátoch, či už európskom alebo svetovom, aj v neolympijských disciplínach. Teda v ľubovoľnej pištoli.

Je pozoruhodné, že už 25 rokov je tvojím osobným trénerom Ivan Némethy. Čo k tomu dodať?

- Sám tomu neverím, že je to už tak dlho, ale nemám dôvod ničoho meniť. Výsledky hovoria za všetko. Naša spolupráca funguje veľmi dobre. Patrí mu veľká vďaka. Od zamestnávateľa máme umožnené pôsobiť na vysunutom pracovisku v Martine. Na strelnici sme len my dvaja, čo je v tejto situácii výhoda. Samozrejme, pravidelne sa testujem, dodržiavam nariadenia, aby som sa nenakazil a zvýšil som aj príjem vitamínov. Verím, že postupne sa to zlepší a život sa vráti do normálu.

Zdedila strelecké gény tvoja dcéra Ema?

- Ema má 15 rokov a aktuálne má ako deviatačka na základnej škole plnú hlavu toho, ako zvládne prijímacie skúšky na strednú školu. Strelbu si už vyskúšala, ale do ničoho ju nenútim, lebo všetko má svoj čas.

**Autor: Ľubomír Chochula
Foto: archív PK**

Turčiansky pištoliar pod piatimi kruhmi v Riu

Umiestnenia na olympiádach

Peking 2008 – 5. miesto ľubovoľná pištoľ, 27. miesto vzduchová pištoľ.

Londýn 2012 – 20. miesto ľubovoľná pištoľ, 21. miesto vzduchová pištoľ.

Rio de Janeiro 2016 – 7. miesto ľubovoľná pištoľ, 38. miesto vzduchová pištoľ.

Najlepší športovci mesta Martin za rok 2020

Výbojuje si Gabriela Gajanová účasť na olympiáde v Tokiu? Foto: lch

Mestské zastupiteľstvo schválilo na februárovej schôdzi udelenie verejných ocenení najlepším športovcom mesta Martin za rok 2020 v štyroch kategóriách. Do tretice za sebou sa ŠPORTOVCOM ROKA stala slovenská reprezentantka v behu na 800 m Gabriela Gajanová.

ŠPORTOVEC ROKA 2020

1. Gabriela Gajanová (atletika) – pretekárka AK ZTS Martin sa vlni musela prispôbiť situácii, keďže

atletická sezóna bola pre pandémiu značne zredukovaná a OH v Tokiu posunuli o 12 mesiacov neskôr. Napriek tomu znovu dala o sebe počuť. Zverenyňa trénera Pavla Slouku vyhrala v roku 2020 M-SR žien i junioriek, zvíťazila na pretekoch P-T-S (Šamorín) v čase 2:01,26 min a bola šiesta na prestížnom mítingu Zlatá tretra (Ostrava). Jej tohtoročným cieľom je zabojsť o olympijskú miestenku a po prvý raz vo svojej kariére štartovať na podujatí pod piatimi kruhmi.

2. Adam Černek (plávanie) – člen Plaveckého klubu Martin má takisto olympijské ambície. Zverenie trénera Jiřího Mikoláša momentálne študuje v Amerike, kde pre svoju univerzitu vybojoval 14 individuálnych víťazstiev. Keby nebolo pandémie, asi by štartoval za Slovensko na seniorských ME 2020 (Budapešť), ale túto súťaž tiež museli presunúť o rok neskôr.

3. František Poliaček (hokej) – pred rokom sa útočník HK Martin medzi najlepšimi športovcami mesta neobjavil, hoci bol na to ešte väčší dôvod, nakoľko sa v roku 2019 stal nielen najlepším strelcom a najproduktívnejším hráčom druhej najvyššej hokejovej súťaže, ale aj majstrom sveta v hokejbale

so Slovenskom. Teraz sa na neho už nezabudlo: ako hokejista bol v sezóne 2019/2020 jedným z lídrov HK Martin a ako hráč P. Bystrice prispel svojím dielom k titulu majstra Slovenska v hokejbale.

4.–9. miesto: Miroslav Barčík (futbal), Ladislav Bíro ml. (hádzaná), Anika Bolčíková (golf), Pavol Kopp (športová strelba), Lukáš Kubička (atletika), Adam Paulíny (hokej).

TALENT ROKA 2020

Dávid Nátny (hokej)

KOLEKTÍV ROKA

1. FC CCM Citron Martin – klub zvíťazil na letných majstrovstvách SR v malom futbale (Piešťany) v kategórii nad 40 rokov, v ktorej po prvý raz v histórii získal slovenský titul.

2. HK Martin
ČESTNÉ UZNANIE ZA CELOŽIVOTNÝ PRÍNOS PRE ŠPORT

1. Martin Ferenčík
2. Ján Kubačka – in memoriam

FC CCM Citron – horný rad zľava: E. Jadroň, J. Ladiňák, P. Siekel, F. Holly, R. Pekelský, R. Rovnianek, M. Kramár, M. Tóth, B. Šenšel. Dolný rad zľava: R. Kusý, M. Holly

Hokejista Dávid Nátny má sympatické ciele

Hoci odchovanec martinského hokeja Dávid Nátny bude mať 14. marca iba 17 rokov, už si zahral s mužmi v Slovenskej hokejovej lige. MN oslovili tohto slovenského reprezentanta do 18 rokov, ktorý má pred sebou sľubnú perspektívu.

„Hokej, ktorý som si vybral celkom prirodzene (bola to jednoznačná voľba, veď tomuto športu sa venoval aj môj otec), má stále veľmi baviť. Začínal som ako stredný útočník, ale teraz som obrancom. Nebanujem. Chcem sa naďalej zlepšovať. Musím popracovať na dynamike a rýchlosti. Rezervy mám tiež v zakončení. Momentálne hrať nemôžem, lebo ešte nie som zdravotne v poriadku po zranení, ktoré som utrpel začiatkom decembra 2020. Pri rozcvičke na suchu som si natiahol väzy v členku, čo ma vyradilo z aktívnej činnosti. Sadru už mám dolu, pomaly rehabilitujem, ale na skorý návrat na ľad to ešte nevyzerá. Ani to nechceme zbytočne urýchliť, lebo to potrebujem mať stopercentne vylie-

čené. Dôležité bude, čo na marcovej kontrole povie lekár. Svetový šampionát do 18 rokov A-skupiny 1. divízie (apríl 2021) zrejme už nestihnem, ale na budúci rok to bude jeden z mojich cieľov. Rád by som sa znovu dostal aj do projektu Slovensko „18“. Uvidíme, či znovu dostanem šancu hrať aj za mužov HK Martin. Ak by som sa v budúcnosti vybral legionárskou cestou, uprednostnil by som švédsku alebo fínsku ligu. Ďakujem všetkým trénerom, ktorí sa podieľali na mojom výkonnostnom raste od mojich hokejových začiatkov, za ich prejavenú dôveru a možnosť hrať aj v mladšom veku so staršími spoluhráčmi. Samozrejme, veľká vďaka patrí mojej rodine, ktorá mi vychádza maximálne v ústrety,“ povedal pre MN Dávid Nátny. Pre MN sa vyjadril aj tréner juniorov MHA Martin Marek Žila: „Dávida Nátneho sme v minulom ročníku vytiahli z kadetov rovno do juniorky, kde sa postupne udomácnil. Je to cieľavedomý, zodpovedný chlapec, ktorý vie, čo chce v hokeji dosiahnuť. Ide si za svojím snom a všetko prispôbuje

tomu, aby mal úspešný hokejový život. Uvedomuje si, že iba talent nestačí, ale stále treba na sebe pracovať a zdokonaľovať sa. Má zdravé sebavedomie, ale zároveň aj pokoru, čo je dobrá kombinácia pre športovca. Po hokejovej stránke je všestranne zameraný, s dobrým korčuľovaním a aj individuálne činnosti má na slušnej úrovni. Myslím si, že jeho najväčšou prednos-

ťou je čítanie hry a správne vyhodnocovanie situácií na ľade. Navyše, je to vodcovský typ, čo je jeho ďalším plusom. V tejto sezóne to mal výborne naštliapnuté, v slovenskej reprezentácii do 18 rokov si ho tréneri pochvalovali, ale, žiaľ, zabrzdiť ho zranenie. Verím, že sa čím skôr vylieči, nepoľavi v úsilí, nezaspí na vavrínoch a bude napredovať. Má predpoklady, aby niečo v hokeji dokázal.“

Stranu pripravil: Ľubomír Chochula

Dávid Nátny (vľavo) v zápase proti Česku. Foto: archiv

REALITY

Ponúkame na predaj

nadštandardný kompletne zrekonštruovaný:

4-izbový byt (96 m²)

s balkónom aj spoločnou terasou, s garážou priamo pri byte, nebytovým priestorom vhodným na kanceláriu, prípadne prevádzku pod bytom.

2-izbový podkrovný byt (80 m²)

s krásnym výhľadom a balkónom aj spoločnou terasou, s garážou a nebytovým priestorom vhodným na kanceláriu, prípadne prevádzku pod bytom.

Nehnutelnosti sa nachádzajú v trojbytovom dome v Priekope.

V cene bytu je zahrnutý aj podiel na pozemku pod domom a priláhlá záhrada s rozlohou 800 m².

kontakt: +421 949 012 341 | stavbamartin@gmail.com

Kde nájdete MESTSKÉ NOVINY?

Vzhľadom na sťažnosti a pripomienky našich čitateľov z rôznych častí Martina sme zabezpečili popri distribúcii do poštových schránok aj distribúciu prostredníctvom predajní potravín a stánkov.

MESTSKÉ NOVINY nájdete - ZDARMA - každý mesiac aj na týchto miestach:

- COOP Jednota Ľadoveň III. – Ul. N. Hejnej
- COOP Jednota Ľadoveň II. – Stavbárska ul.
- COOP Jednota Jahodníky, Jesenského ul.
- COOP Jednota Stred – Ul. A. Kmeťa (pri kine Moskva)
- COOP Jednota Košúty - Štefunkova ul.
- COOP Jednota Priekopa – Medňanského ul.
- Potraviny Dušan Sládek, Stred – Škultétyho ul. 16
- Trafika Podháj - Golianova ul.-Gorkého
- Stánok pred hl. vchodom do UNM
- Penzión Ľadoveň - Ul. D. Michaelliho

PIERCE

**CNC REZACIE
STROJE**

www.pierce.sk

MÓDA A ŠTÝL
ZÁBAVA • SLUŽBY
GASTRONÓMIA

www.mirageshopping.sk
OC MIRAGE, Nám. A. Hlinku 7B, 010 01 Žilina

ZIMNÉ
Výpredaje

MIRAGEshopping.sk

OVS
CCIOUTLET
TALLY WEISS
Bata
coin
sinsay
ALLTOYS
RESERVED
louligas
CARPISA
TERRANOVA
martinus

PHO YO

OC Mirage, Žilina - 3. poschodie
Donáška & Osobný odber
Bistro.sk

Pho Yo prináša tradičné ázijské chute a vône priamo k vám domov. Využite možnosť osobného odberu na 3. poschodí alebo našej donášky.

@pho_yo_bistro

FAnn
parfumérie

ZĽAVA 30%

Salvatore Ferragamo
INCANTO SHINE
EDT 50 ML

46 €
29 €

Bestseller
NA MAREC

Bulgari
MAN WOOD
ESSENCE
EDP 60 ML

88 €
62 €

Givenchy
L'INTERDIT
EDP 35 ML

70 €
49 €

Masaki Paris
SHIRO
EDP 80 ML

71 €
49 €

Lancôme
LA VIE EST BELLE
EDP 50 ML

91 €
65 €

Lanvin
ECLAT D'ARPEGE
EDP 50 ML

59 €
42 €

Predajňa FAnn Parfumerie sa nachádza na -1. podlaží v OC MIRAGE.

Online vybavenie dopravnej karty SAD Žilina už aj pre seniorov

Online nakupovanie je jednou z aktivít, ktoré sa v poslednom čase vykonávajú čoraz častejšie. Spoločnosť SAD Žilina neustále napreduje v online svete, a preto rozšírila ponuku predaja dopravných kariet prostredníctvom e-shopu. Po novom si môžu seniori a staršia veková skupina cestujúcich online vybaviť dopravnú kartu nad 62. rokov a 70. rokov.

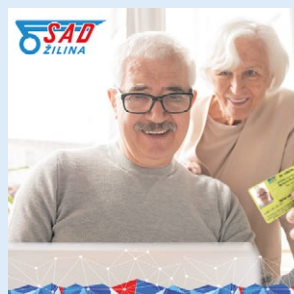
V dôsledku protipandemických opatrení proti šíreniu COVID-19, ktoré zapríčinili uzatvorenie všetkých klientskych centier spoločnosti SAD Žilina (okrem klientskeho centra AS Martin) sa zmenili nákupné návyky viacerých cestujúcich pri vybavení a dobíjaní ich dopravnej karty. Osobné vybavenie nahradilo online nakupovanie dopravnej karty a jej dobíjanie kreditu, ktoré je dnes populárne nielen u mladých zákazníkov, ale čoraz častejšie ho využívajú aj seniori a staršia veková skupina ľudí. A preto spoločnosť SAD Žilina rozšírila ponu-

ku predaja na e-shope o vybavenie dopravnej karty pre občanov nad 62. rokov a 70. rokov.

„Veríme, že online nakupovanie dopravnej karty a dobíjanie kreditu sa stane pre našu staršiu skupinu zákazníkov praktické, komfortné a najmä bezpečnejšie a jednoduchšie“ poznamenala spoločnosť SAD Žilina.

Nová dopravná karta

Na online nákup dopravnej karty stačí iba pár klikov a pár minút na e-shope, ktorý nájdete na www.sadza.sk. Kliknite na webovú stránku, kde v pravom stĺpci kliknete na červenú ikonku Kúpiť dopravnú kartu. Následne zvolíte príslušné miesto,

kde budete kartu využívať (Žilina, Čadca, Martin), kliknete a vypíšete osobné údaje do prehľadnej tabuľky. Pri vyplnení dátumu narodenia vám systém automaticky ponúkne typ dopravnej karty, na ktorú máte nárok. V nasledujúcom kroku je potrebné zaplatiť, pričom si môžete zvoliť možnosť online platby, pomocou vašej platobnej karty. Po úspešnej objednávke vám bude doprav-

ná karta zaslaná na vašu adresu, alebo si ju môžete prevziať osobne vo vybranom klientskom centre – z dôvodu prijatých preventívnych opatrení spoločnosť SAD Žilina na základe preferencií zákazníkov, ktorí uprednostňujú osobné prevzatie dopravnej karty pred poštou, vyhradila jeden pracovný deň v týždni, kedy sú vybrané klientske centrá otvorené výlučne pre potreby osobného prevzatia dopravnej karty zakúpenej cez e-shop, tzn., nie je možné vybavenie novej dopravnej karty a dobíjanie kreditu na mieste. Konkrétne každý PONDĚLOK v čase od 08:00-15:00 hod. v klientskych centrách:

- Klientske centrum AS Žilina
- Klientske centrum AS Čadca

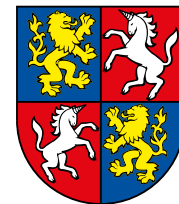
Výnimkou je len klientske centrum AS Martin, ktorého otváracie hodiny sú:

Pondelok – Piatok, v čase od 08:00-16:30 hod.

Dobíjanie dopravnej karty

Ak máte už vybavenú dopravnú kartu, ale potrebujete si len dobíjanie kreditu, stačí opäť navštíviť e-shop, kde do prázdného okienka v sekcii Dobíjanie kredit zadáte SNR číslo vašej dopravnej karty, ktoré sa nachádza na jej spodnom okraji. Kartu si môžete dobíjať na maximálny kredit 100 €. Taktiež môžete zaplatiť online, ako pri vybavení novej dopravnej karty, pomocou platobnej karty. Kredit vám nabehne automaticky do 3 hodín od zakúpenia. V prípade, ak doma nemáte čas si dobíjať dopravnú kartu, môžete využiť aj bezplatnú Wi-Fi sieť v autobusoch.

Všetky informácie o e-shope nájdete na www.sadza.sk.

Lúčime sa s Róbertom Zacharidesom

Odišiel zimným chodníkom. Sám. Nemohli sme sa rozlúčiť, ani ho odprevadiť. Odprevadili ho iba najbližší, pokiaľ mohli. Ďalej už musel sám. Tam, odkiaľ niet návratu. Napriek tomu, že o niekoľko dní by sa dožil 97 rokov, že odišiel predčasne. Mal ešte veľa plánov, ale aj dostatok energie a primeraný zdravotný stav, aby ich naplnil. Smrť má však teraz veľmi silného spoločníka. Volá sa covid-19. Denne vháňa do jej náručie tisícky ľudí po celom svete. 22. februára 2021 jej dal aj Róberta.

Pán Róbert Zacharides sa narodil 11. marca 1924 vo Vrútkach, kde prežil celý život. Strávil tu svoje detstvo, štúdium, aktívny život, aj jeseň života. Pôvodne chcel byť učiteľom, ale zlákala ho železnica. Pracoval ako rušňovodič, neskôr ako strojmajster v Rušňovom depe. Vo voľnom čase sa venoval rôznym športom. Vynikal v stolnom tenise, miloval futbal.

V septembri 1947 sa oženil s Klárou Sikorovou a založil si rodinu. Vychovali spolu dve deti – dcéru Magdu a syna Alexandra. Po Klárikinej nečakanej smrti, ktorá bola pre celú rodinu veľkou ranou, sa znovu oženil. Manželka Olinka vytvárala svojmu manželovi dobré rodinné zázemie pre jeho aktivity.

Pán Róbert Zacharides sa vždy zaujímal o veci verejné. Angažoval sa v rôznych spoločenských organizáciách, kde zväčša pracoval vo vedúcich funkciách. Ako predseda vrútockej organizácie sa v apríli 1968 zúčastnil ustanovujúcej konferencie Federácie lokomotívnych čiat, kde bol zvolený za podpredsedu federácie Július Sikora z Vrútok. Bol tiež predse-

Veľká osobnosť Vrútok – Róbert Zacharides. Foto: archív

dom vrútockej organizácie Slovenského zväzu chovateľov a na zakladajúcom zjazde Zväzu slovenských drobnochovateľov vo februári 1969 zvolený za člena jeho predsedníctva. Za veľký úspech Klubu chovateľov slovenských čuvačov, ktorý existoval v rámci tohto zväzu, považoval uznanie slovenského čuvača za pôvodné slovenské pastierske plemeno, na čom mal ako predseda klubu značné zásluhy. Do posledných dní sa zaujímal o život a úspechy spolku chovateľov.

Za svojho života vykonával postupne až 17 verejných funkcií. Začalo sa to už na meštianke, kde bol predse-

dom triedy, postupne s vekom stúpala aj ich dôležitosť a zodpovednosť. Vždy mu ležal na srdci osud Vrútok. Po zmene režimu sa aktívne angažoval v iniciatíve za osamostatnenie Vrútok od Martina. Organizoval podpisovú akciu, ktorá po mnohých rokovaniach vyústila do prípravy prvých slobodných volieb vo Vrútkach. Za najnáročnejšiu funkciu pán Róbert Zacharides považoval funkciu poslanca MsZ a viceprimátora mesta. V roku 2015 sa pán Róbert Zacharides stal čestným občanom mesta Vrútky. Natrvalo sa tak zaradil medzi osobnosti, ktoré sa zvlášť významným spôsobom zaslúžili o rozvoj

a zveľaďovanie mesta. Napriek veku sa aktívne podieľal na verejnom a spoločenskom živote vo Vrútkach. Zúčastňoval sa na rokovaniach mestského zastupiteľstva, všetkých kultúrno-spoločenských akciách. Na každej sa živo zapájal do diskusie a často doplnil hlavného rečníka zaujímavými faktami a spomienkami. Jeho obdivuhodná pamäť, jeho zážitky, spomienky, jeho múdrosť a pokora si získali každého poslucháča. Žil v nádeji, že Vrútky budú stále lepšie prosperovať. Keď občania Vrútok zvolili Branislava Zacharidesa za svojho primátora, starému otcovi sa splnil sen. Bol hrdý. Ale zároveň si uvedomoval veľkú zodpovednosť. A cítil aj veľké zadosťučinenie. Že nežil nadarmo. Že svojím životom, a prácou bol dobrým príkladom a vypochoval svojho pokračovateľa. Pán Róbert Zacharides miloval Vrútky a Vrútky mali radi jeho. Vraľoval, že pamätníci vrútockej histórie sú dlžníkmi mestu a jeho osobnostiam. Povedať svoje zážitky, dať svoje pamäti na papier.

Posledné jeho zápisky sú venované súčasnej koronakríze, kde v závere píše: „Ja len dúfam, že do konca života sa dožijem poklesu tejto choroby aspoň na taký stupeň, ako je napríklad chrípka alebo iné podobné choroby“... Navždy dotklo sľachetné srdce Róberta Zacharidesa. Už sa nezodvihne jeho ruka do diskusie, už nenapíše ďalšie spomienky. V osobe Róberta Zacharidesa odišiel človek, za ktorým stálo mnoho duchovných hodnôt. Bude nám chýbať a bude nám za ním, veľmi, veľmi ľúto.

S úctou sa s Vami lúčim, pán Zacharides. Všetkých, ktorí Vás poznali, prosím o tichú spomienku.

Autor: Helena Pullmannová

Česť Vašej pamiatke!

Pána Róberta Zacharidesa som vnímal ako výnimočného človeka ešte v čase, keď som pracoval ako „mladý“ redaktor v časopise Vrútočan. V časopise viedol historickú rubriku s názvom Zo spomienok Róberta Zacharidesa. Zaujímali ma svojou životnou múdrosťou, všeobecným rozhlľadom a nesmiernou ener-

giou. Bol veľkým patriotom Vrútok a skvelým rozprávačom. V posledných rokoch sme sa stretávali najmä v rámci podujatia „Diškurovanie“, kde aktívne vystupoval a zúčastňoval sa diskusií. Stal sa jedným z pilierov tejto milej akcie. Vždy som sa potešil, keď sa mi telefonicky ozval a spoločne sme diskutovali o železnici, o Vrútkach, o knihe, ktorú sme spolu pripravovali s názvom Turčianske Benátky. Veľmi sa na ňu tešil. Kniha

ostala zatiaľ v rukopise, ale po jej vydaní bude peknou a hodnotnou spomienkou pre všetky generácie Vrútočanov. Som veľmi rád, že sa podarilo p. Zacharidesa a jeho živé a pútavé spomienky prednedávnom zachytiť aj v dokumentárnom filme ku 150. výročiu výstavby Košicko-bohumínskej železnice.

Budete nám veľmi chýbať, pán Zacharides! Česť Vašej pamiatke!

Autor: Igor Dobrovoľný

„Už sa nevieme dočkať, kedy znovu budeme môcť spolu trénovať a hrať hokejbal“

MN sa spýtali 27-ročného útočníka HbK Kometa Vrútky Branislava Hlaváča (v sezóne 2020/2021 odohral do prerušenia súťaže pre pandémiu tri zápasy, ten posledný vlni 10. októbra vo Svidníku, kde aj skóroval), ako prežíva súčasné obdobie.

„V minulosti sme sa v januári a februári pripravovali ako tím na jarnú časť sezóny, ale táto zimná príprava bola zvláštna. Na ihrisku Komety sme nemohli (a stále nemôžeme) robiť nič. Ja trénujem individuálne a som aj často na horách. V tejto neistej dobe nevieme, čo bude, ako to poznačí šport, konkrétne hokejbal. Bojím sa toho, aby to nebol jeho

posledný klinec do rakvy. Nehovorím o našom klube, ale niektoré oddiely to môže položiť. Nedá sa vylúčiť, že veľa hráčov stratí záujem o tento šport. Nemám na mysli len starších hračov, ale je otázne, ako sa znovu naštartuje mládež. Hokejbalová extraliga je pozastavená. Nevidím to ružovo, že sa sezóna, ktorá sa ani poriadne nezačala, na jar rozbehne a súťaž sa dokončí. Na druhej strane, želim si, aby to nebola pravda a znovu budeme môcť hrať hokejbal. Dúfam, že keď sa situácia zlepši, dovoľia nám aspoň trénovať v skupinkách po šiestich, ako to bolo vlni na jeseň. Veľmi mi chýba kolektív, mužstvo. Sme športovci telom i dušou a už sa nevieme doč-

kať, kedy sa znovu na ihrisku stretne. Ja mám hokejbal veľmi rád a chcem sa mu aj naďalej venovať. Spomínam si, že ešte predtým, ako som sa ako 11-ročný po prvý raz dostavil na tréning Komety, sme „mastili“ hokejbal na sídlisku. Nielen v rámci jednotlivých panelákových blokov, ale aj medzi sídliskami. Treba dodať, že som začínal s hokejom, s ktorým som tak trochu z roztopaše prestal, ale to je už dávno a už dlhé roky je mojím športom hokejbal. S Kometou som dosiahol niekoľko úspechov, či už ako žiak a mládežník, alebo v extralige dospelých, keď sme v sezóne 2017/2018 vyhrali svoju súťaž a stali sme sa majstrami Slovenska,“ povedal pre MN

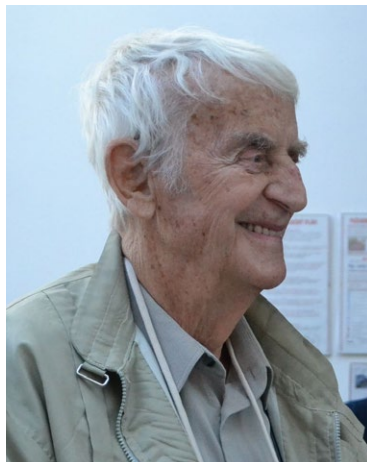
Branislav Hlaváč. Foto: archív

rodený Martinčan Branislav Hlaváč, ktorý už tri roky žije vo Vrútkach.

Autor: Ľubomír Chochula

Osobnosť, ktorá sa zapísala do histórie Turca

Ljubomír Gottwald (* 6. 11. 1930 Osvětmany – ČR, † 24. 8. 2019) bol športový pedagóg, cvičiteľ vodnej turistiky, zakladateľ a tréner jachtingu.

Ljubomír Gottwald – pri otvorení výstavy svojich umeleckých fotografií a akvarelov. Foto: archív

Urazený Moravák pochádzajúci z rázovitého Slovácka od Uherského Hradišťa, prežil väčšinu svojho plodného života v Turci. Človek, ktorý by bol v novembri 2020 oslávil svoje 90. narodeniny, sa nezamazateľným spôsobom zapísal do športového diania nášho regiónu. Pri vode a antuke strávil tisícky hodín a podpísal sa pod mnohé úspechy vrútockého a martinského

športu. Absolvent Pedagogickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne (1950 – 1953) a Fakulty telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave (1960 – 1965) zakotvil po päťročnom pôsobení na JŠŠ (jedenástoročnej strednej škole) v Námestove na sútoku Váhu a Turca. Učiteľ, stredoškolský pedagóg, odborný asistent a zanieteny osvetár – tak na neho spomínajú mnohí jeho študenti a športovci, ktorí prešli jeho rukami.

Cvičiteľ vodnej turistiky a tréner jachtingu začal po svojom príchode do Vrútok (1958) vytvárať podmienky pre založenie Vodáckeho oddielu pri tamojšej SVŠ (strednej všeobecnovzdelávacej škole). Potom, čo získal pre spoluprácu ZRPŠ a vedenie ŽOS, pokračoval so svojpomocným zhotovovaním plachténic. Po získaní finančných prostriedkov a nákupe lodí viedol práce na výstavbe lodenice na Bielych brehoch (1958 – 1973). Organizoval základný výcvik jazdy na kajaku a kanoe a organizačne zabezpečoval veľmi obľúbené a populárne splavy viacerých slovenských riek (Turca, Oravy, Váhu, Dunajca, Hrona, Hornádu). Jeho odchodom do funkcie odborného asistenta na Lekársku fakultu UK sa ťažisko vodáckeho športu

prenieslo do Martina. Jeho nasledovníci založili jachtársky oddiel a vybudovali na Oravskej priehrade svoju základňu.

Ljubomír Gottwald sa zaslúžil aj o znovuzrodenie tenisu na Vrútkach. Po dlhšej pauze nadviazal na tradíciu tohto športu z prelomu 19. a 20. storočia, keď sa o jeho vtedajší rozvoj pričínili riadiaci pracovníci železničných dielní, ktorí prišli do Vrútok z Čiech. Najmä jeho zásluhou vznikol v roku 1960 prvý tenisový areál s troma dvorcami, šatňou, sprchou a odrazovou stenou vybudovanou zo smetiska pri tzv. „Baterkovej“. A bol to opäť L. Gottwald, ktorý s hŕstkou nadšencov vybudoval na „Starom Turci“ tenisový areál s jedným kurtom a podieľal sa aj na vybudovaní školského športového areálu pri vrútockom gymnáziu. V rokoch 1973 – 2000 patril k iniciátorom výstavby športového areálu pri Lekárskej

fakulte UK v Martine, šiestich tenisových kurtov, ľahkoatletického štadióna a prístavby lodenice LF UK na Bystričke.

O skrytom talente skromného a všestranného človeka sa verejnosc dozvedela až vo veku jeho 87 rokov. Počas Dňa športu bola v priestoroch Domu srdca v Martine inštalovaná výstava jeho dokumentárnych a umeleckých fotografií a množstvo akvarelov. V roku 1999 bola Ljubomírovi Gottwaldovi udelená Cena primátora mesta Martin a v roku 2005 Cena primátora mesta Vrútky.

Autor: Martin Ferenčík

Tieto fotografie poskytol jeho vnuk Luboš Gottwald. Foto: archív

Problémov pribúda, občania cítia čoraz väčšie sklamanie

Martin Kalnický

„Na februárovom zasadnutí mestského zastupiteľstva som zostal v nemom úžase, ako sa veci v meste Martin nielenže nezlepšujú, ale sa nad'alej zhoršujú,“ začal rozoberať túto tému pre MN poslanec Martin Kalnický.

„Vo veľa prípadoch poukazujem (a to už dlhšie) na zlé kroky vedenia mesta, ktoré robí. Hovorím o tom, ako neboli verejnosti dobre odkomunikované viaceré prijaté uznesenia, ktoré sa jej týkajú. Mám na mysli napr. zvyšovanie dane za komunálny odpad, novinky v parkovacom systéme, keď sa občania, žiaľ, nemohli zúčastňovať na formovaní týchto kritérií.

Problémov pribúda, preto som žasol nad tým, keď primátor po tom, ako sa

dva mesiace neuskutočnila schôdza zastupiteľstva, sa obhajoval na moje výhrady voči takémuto riadeniu mesta Martin tým, že zo zákona stačí, ak sa zasadnutie MsZ koná trikrát ročne. To je pre mňa nepochopiteľné. V čase krízy, v tomto veľ'mi ťažkom období, občania od nás očakávajú akcioskopnosť. Práve teraz, keď sa končí zmluva so SAD-kou, kde je potrebné sa zaoberať rôznymi názormi, aby sa prijalo najlepšie riešenie, tak sa stretávame málo a ešte nám na ostatnom zastupiteľstve znovu skrátili interval na vyslovenie svojho názoru.

Scvrknúť rozpravu na tri minúty pre každého zúčastneného v nej a faktickú poznámku na jednu minútu považujem za zlé rozhodnutie. Súhlasím s tým, že sa hlavná myšlienka dá sformulovať do troch minút, ale debata nemôže prebiehať tak, že keď k danej téme už raz vystúpim v rozprave, potom môžem reagovať

na poslanca iba v minútovej faktickej poznámke. Napriek týmto obmedzeniam som sa snažil v rámci tohto limitu vysvetliť svoj postoj k dôležitým bodom programu, ale aj znepokojenie nad situáciou, aká nastala. Pôvodne malo byť v programe MsZ aj odkúpenie športovej haly na Podháji, ktorú vlastní jeden z kolegov poslancov. No keď sa o tom dozvedela verejnosť, tak sa na sociálnych sieťach zdvihla vlna kritiky. Preto tento bod vedenie mesta radšej stiahlo z rokovania. Pred tým nebola téma vôbec komunikovaná. Zasa sa občania mohli presvedčiť, že pán primátor chce všetko riadiť sám. Zarážajúce je aj toto: podľa slov zástupcu primátora, informácie o niektorých veciach nebudú komunikované so všetkými poslancami, iba s niektorými, čo je nemysliteľné. Tieto spôsoby riadenia nie sú v poriadku, lebo aj ostatní poslanci sú v zastupiteľstve legitímne zvolení

priamo občanmi a dostali vysoký počet hlasov.

Do tej mozaiky arogancie patrí aj to, že až počas rokovania zastupiteľstva nám doručili stanovisko mestskej rady, v ktorej sa hovorí o ďalších zmenách v rozpočte mesta Martin, na čo sme sa nemohli pripraviť a tým pádom sa k tomu ani vyjadriť.

Nečudujem sa, že ľudia cítia obrovské sklamanie z toho, čo sa v Martine deje. Primátor ignoruje verejnosť, zabúda na svoje predvolebné sľuby, v ktorých tvrdil nielen to, že cesta na Martinské hole bude trojprúdová, že MHD bude zadarmo, ale aj to, že do debaty o veciach verejných zapojí Martinčanov.

Skrátka, nekomunikuje sa s obyvateľmi, ani s niektorými poslancami, ktorí si dovoľia kritizovať vedenie mesta a ktorí prinášajú vlastné návrhy. Celé je to zlé,“ dokončil pre MN M. Kalnický.

Autor: Ľubomír Chochula

Akú hru tu s nami hrajú, kam pôjdu peniaze z nadácie?

M. KALNICKÝ: „Možno si čitateľa MN všimli, že som sa na zastupiteľstve venoval aj zaujímavej téme, ako funguje mestská nadácia Nová šanca, ktorá vznikla za takým účelom, aby pomáhala obyvateľom mesta Martin. To je v poriadku, lebo mesto má pomáhať tým, ktorí to najviac potrebujú. Má sa snažiť zlepšiť život svojich občanov.

Okrúhlu sumu peňazí daroval do tejto nadácie pán Š. K. (informácie nájdete na linku: <https://novasanca.sk/obsah/vyrocne-spravy>), pričom osoba s rovnakým menom je aj spoločníkom poradenskej spoločnosti, ktorá 19.

januára 2021 zvolala výberové konanie na pozíciu „Projektový manažér pre oblasť verejnej dopravy“, pričom 2. februára 2021 vznikol Dopravný podnik mesta Martin, s. r. o. Na tento fakt, resp. prepojenie som poukázal. Ak niekto poskytne takú vysokú sumu len tak (akože náhodou išiel okolo kancelárie primátora a mal neodolateľnú túžbu prispieť), treba spozornieť, či nie je za tým aj niečo iné, ako len deklarovaný záujem pomôcť. Práve tohto sa obávajú Martinčania, ktorí sa zaujímajú o veci verejné. Samozrejme, všetci si želáme, aby to bolo darované

z ušľachtilých a nezištných dôvodov, ale ak nie, bolo by to zarážajúce.

Akú hru tu s nami a verejnosťou hrajú? Nerád by som pánovi Š. K. uškodil a krivdil mu, vážim si každého darcu, nerozporujem ten úmysel, ani nejdem skúmať informácie v médiách z minulosti na osobu s rovnakým menom, ale aj pre mňa je veľmi podozrivé to prepojenie.

Ak sa naplnia tie reči, ktoré sa vo verejnosti šíria, a financie z nadácie sa budú používať na predvolebný boj, potom to bude škandál. Preto som v interpeláciách vyzval predstaviteľov vedenia mesta, aby nám

dali návod na to, nech je každému jasné, akým spôsobom sa Martinčania môžu uchádzať o finančný príspevok. Aby to išlo na tie projekty, vďaka ktorým sa skutočne pomôže ľuďom v tejto zložitej situácii, keď je každá pomoc vítaná.

Dúfame, že sa peniaze z nadácie Nová šanca použijú správne, nie účelovo pred komunálnymi voľbami na kúpenie si voličov formou predvolebných balíčkov. Veď prioritou pre mesto musia byť jeho obyvatelia pre každú chvíľu, oni potrebujú pomoc práve teraz v tejto ťažkej dobe, poznačenej koronakrizou. My to radi podporíme.“

Autor: (l'ch)

Aký veľký nos narastie martinskému Pinocchiov?!

Kde bolo, tam bolo, bol jeden zámok, na ktorom už viac ako dva roky vládol istý panovník, spolu s dvoma miestodržiteľmi, za pomoci oddaných prísluhovačov. Statočných junákov, ktorí poukazovali na to, že vrchnosť vo svojej pýche kopila jednu chybu za druhou, bolo ako šafranu. Panovník, ešte predtým, ako sa ujal žezla, sľuboval poddaným hory-doly, ako sa všetci budú mať dobre, ako zoženie aj cudzie groše, ako vybuduje a zveľadí územie, ktoré z vôle ľudu má spravovať štyri roky. Hovoril, že bude rešpektovať každého

zvoleného ľudového zástupcu a bude brať do úvahy aj názory ľudí z podzámkou.

Na zámku sa však diali čudné veci. Všetko sa odohrávalo za zatvorenými dverami. Prístup k dôležitým správam mali len vyvolení. Ostatní boli odkázaní na to, čo im podhodila vrchnosť, ktorej by postačovali stretnutia za stolom len sporadicky. Umlčat' junákov tým, že si mohli otvoriť ústa len na tri minúty, dokresľovalo tento absurdný kolorit. Pospolitý ľud dúfal, veril, želan si a čakal za zatvorenými dverami na výsledky,

prítom mal čoraz viac otázok na panovníka a jeho družinu. Keď odpovede neprichádzali (ani nemohli, lebo vrchnosť nenachádzala riešenia a zostal jej už len pomyselný klobúk, ktorú ju mal zachrániť), ľudia búchali na dvere až dovtedy, kým sa nedozvedeli nemilú pravdu. Žiadne čary-máry nepomohli, vrchnosť z klobúka stále vyťahovala len prázdne slová a nesplnené sľuby. Po tejto ďalšej skúsenosti sa nahnevane rozšli do svojich obydli, boli smutní, sklamaní a oklamaní, ale zároveň presvedčení, že na toto obdo-

bie nikdy nezabudnú. Tento príbeh sa v tejto rozprávke končí tak, že všetkým klamárom (a tým, čo nespĺnili sľuby) narástol taký dlh nos, aký si zaslúžili mať. Aký veľký nos narastie martinskému Pinocchiov do konca mandátu na zámku dlhých nosov, kde sídli? Autor: Martin Kalnický

